නායයෑම් ආපදා අවමකරණය තුළින් නායයෑම්වලට ගොදුරු වීමේ අවදානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ආපදා අවදානම් ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ සැලැස්ම

නායයාම් අපදා අවදානම් ස්ථානීය අංක 34
කු/ ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ මහා විද්‍යාලය
කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය

මාර්තු 2022

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
99/1, ජාවත්ත පාර, කොළඹ 05
දු.ක. 011 2588946 / 011 2503826 / 011 2503431

පටුන

1. හැඳින්වීම 1
   - 1.1 ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විශ්ලේෂණය 1
   - 1.2 අපේක්ෂිත පරිශීලකයින් 1
2. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ හැඳින්වීම හා ආපදා ස්ථානීය තොරතුරු 1
   - 2.1 ව්‍යාපෘතියේ නම 1
   - 2.2 ස්ථානීය තොරතුරු 1
   - 2.3 භූ ලක්ෂණ සහ භූමියේ අයිතිය 2
   - 2.4 ප්‍රදේශයේ කාලගුණ තොරතුරු 3
3. නායයාම් ආපදාව සම්බන්ධ තොරතුරු 3
   - 3.1 නායයාම් ආපදාවේ ස්වභාවය 3
   - 3.2 නායයාමෙන් සිදුවන බලපෑම හා එයින් ඇතිවන ප්‍රතිඵල 4
   - 3.3 පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග 4
   - 3.4 තාවකාලික ඉවත් කිරීම් 4
   - 3.5 නැවත පදිංචි කිරීම (ප්‍රගතිය) 5
4. නායයෑම්/ භූ අස්ථාවර වූ ප්‍රදේශය, අවට ප්‍රදේශය පිළිබඳ විස්තර සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම 5
   - 4.1 භූමි අස්ථාවරත්වය සිදුව ඇති ප්‍රදේශය අවට තොරතුරු 5
   - 4.2 වර්තමාන අවදානම් ස්වාභාවය 5
5. යෝජිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියා මාර්ගයන් 6
6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්වන අවට පරිසරයේ සංවේදී ඒකක පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම 6
7. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් සහ අවදානම් හඳුනා ගැනීම 7
   - 7.1 හිතකර බලපෑම් 7
   - 7.2 අහිතකර බලපෑම් 7
     - 7.2.1 ජල විද්‍යාත්මක බලපෑම් 7
       - 7.2.1.1 ප්‍රදේශයේ ජලාපවහන රටාවට සිදුවිය හැකි බලපෑම් 7
       - 7.2.1.2 ජල දූෂණය මගින් සිදුවිය හැකි බලපෑම් 7
       - 7.2.1.3 ඛාදනයෙන් ඇතිවන බලපෑම් 7
       - 7.2.1.4 විවෘත ස්ථාන වල මලද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සහ ජලයෙන් රෝග අසාදනය වීම 7
       - 7.2.1.5 ජල මාර්ගයන්හි පහල ප්‍රදේශ වල ජල භාවිතය කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් 7
       - 7.2.1.6 භූගත ජල මට්ටම සහ භූගත ජලයේ ගුණාත්මකභාවය කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම 7
       - 7.2.1.7 ජලය හෝ තෙත් බිම් කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම 7
     - 7.2.2 පාරිසරික බලපෑම් 8
       - 7.2.2.1 ශබ්දය සහ කම්පන මඟින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම් 8
       - 7.2.2.2 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම් 8
       - 7.2.2.3 ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ගැටළු 8
       - 7.2.2.4 පුපුරන ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අන්තරායකාරක ද්‍රව්‍ය භාවිතය 8
     - 7.2.3 ජීව විද්‍යාත්මක/ පාරිසරික බලපෑම් 8
       - 7.2.3.1 වැදගත් වනජීවී වාසස්ථාන වලට ඇති විය හැකි බලපෑම් 8

7.2.3.2 වෘක්ෂලතා සහ සතුන් මත ඇතිවන බලපෑම් 8
7.2.4 සමාජීය සහ ආර්ථික බලපෑම් 8
7.2.4.1 යෝජිත ප්‍රදේශයට ආසන්නතම කෘෂිකාර්මික කටයුතු කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් 8
7.2.4.2 කම්පනය නිසා රෝහල් ගොඩනැගිලි වල සිදුවන ඉරිතැලීම් 9
7.2.4.3 ඉඩම් හා ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය අහිමිවීම 9
7.2.4.4 ජීවනෝපාය /ව්‍යාපාර සහ අදායම් මාර්ග කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් 9
7.2.4.5 සේවා සැපයීම කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් (ජල සැපයුම, මලාපවහන, විදුලිය) 9
4.2.4.6 යටිතල පහසුකම් සහ ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් වන බලපෑම් 9
7.2.4.7 පාසල් ගොඩනැගිලි වල ව්‍යුහයට ඇතිවන බලපෑම 9
7.2.4.8 ඉදිකිරීම් අතරතුර පාසල් සිසුන් ප්‍රදේශයට ඇතුළුවීමේ ඇති අවදානම 9
7.2.4.9 සේවක නේවාසික කඳවුරු සහ අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන් 10
7.2.4.10 වැඩබිමේ සේවකයින් සහ ප්‍රදේශවාසීන් අතර ඇති සම්බන්ධතාවය සහ ඇති විය හැකි හැකි නොසන්සුන්තාවයන් 10
7.2.4.11ඉදිකිරීම් කාලය තුල සේවකයින්ගේ ආරක්ෂාව 10
7.2.4.12 ව්‍යාපෘති ස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශය තුල පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙකුත් ස්ථාන 10
7.2.4.11 ප්‍රතිස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශයට යාබදව පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙකුත් ස්ථාන 10
7.2.4. 12 වැඩ බිමට පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ ඒ හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාව 10
8. සැලකිය යුතු පාරිසරික සහ සමාජීය බලපෑම් 10
8.1 මූලික සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ ගැටළු: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා සම්මත ගිවිසුම් අවශ්‍යතාවයන්ට අමතරව විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ නිර්දේශයන් 11
8.2 ළමා හා බලහත්කාර ශ්‍රමය 11
9. පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුව (ESMP) 11
9.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 11
9.2 තාවකාලික ඉවත් කිරීම 11
9.3 හානියට පත් ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය, යටිතල පහසුකම් (හිමිකරුවන්ගේ ලිඛිත එකඟතාවය) 11
9.4 ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් දේපල /භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ගෙවීම 11
9.5 මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබා දීම 11
9.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පාරිසරික /සමාජ කලමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම 11
9.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුල සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම 13
9.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුල පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණය සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අනුකූලතාවය. 13
9.7.2 ස්ථානීය විශේෂිත අවදානම අවමකරණය 14
9.7.3 වැඩබිම සඳහා වන අධීක්ෂණ අවශ්‍යතා 17
10. මහජනතාවගේ සහ පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් - පවත්වා ඇති සහ/හෝ පැවැත්වීමට අදහස් කරන 17
11. ශ්‍රී ලංකා ජාතික සෞඛ්‍යය අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරන ලද කොවිඩ් - 19 වෛරසය වැළැක්වීමේ පියවර 18
12. කම්කරු කළමනාකරණය 18
13. නිෂ්කාශන, විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව, එකඟතාව සහ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආයතනයන්හි අනුමැතිය ලබා ගැනීම 18

13.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම 18
13.2 ව්‍යාපෘතියට අදාළ රජයේ/ ඉඩම් හිමියන්ගේ අනුමැතිය 18
13.3 ඉඩම් හිමිකාරීත්වයෙන් කැමැත්ත/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව/ නීත්‍යානුකූල ගිවිසුම 19
14. මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධ අභියාචනා සලකා බැලීමේ යාන්ත්‍රණය 19
15. ව්‍යාපෘති තොරතුරු නිකුත් කිරීම 20
ඇමුණුම 1: හඳුනාගත් ස්ථානයේ ස්වභාවය සහ උපදේශන 21

රූප සටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 1: ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයට ප්‍රවේශ මාර්ගය (පරිමාණයට නොවේ) 2
රූපය 2: යෝජිත නායයාම් ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ගූගල් ඡායාරූපය 3
රූපය 3: ආපදා අවදානම් අංගයන් සහ ප්‍රදේශයේ විශේෂිත ලක්ෂණ 4
රූපය 4: යෝජිත ආපදා අවමකරණ ස්ථානයේ සිට මීටර් 500 අරය ප්‍රදේශය 5
රූපය 5: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් අවදානමට ලක්විය හැකි සංරචකයන් 6

වගු සටහන් ලැයිස්තුව

වගුව 1: සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් සහ ඒවායේ අවදානම් මට්ටම 7
වගුව **2:** සැලසුම් අදියරේදී පාරිසරික සහ සමාජීය සලකා බැලීම් 12
වගුව 3: ES & HS කළමනාකරණයට අනුකූල වීම සඳහා “කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවය” 13
වගුව 4: ස්ථානීය විශේෂිත ES & HS අවමකරණ පියවරයන් 14
වගුව 5: ඉදිකිරීම් අදියර සඳහා පාරිසරික හා සමාජයීය අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණය 17
වගුව 6: නිෂ්කාශන, විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව, එකඟතාව සහ අනුමැතිය 18
වගුව 7: අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත (තාවකාලික) කාලරාමුව 19
වගුව 8: යෝජිත තොරතුරු බෙදා හැරීමේ යාන්ත්‍රණය 20

කෙටි යෙදුම්

AIIB	ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව Asian Infrastructure Investment Bank
CEA	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය Central Environmental Authority
CEB	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය Ceylon Electricity Board
DFC	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව Department of Forest Conservation
DS	ප්‍රාදේශීය ලේකම් Divisional Secretary
DWLC	වන ජීවි සංරක්ෂණ දෙපාර්තුමේන්තුව Department of Wild Life Conservation
EH & S	පරිසර හා සමාජ ආරක්ෂණ Environmental Health & Social
E&SU of PMU	පාරිසරික සමාජ ආරක්ෂණ හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශය Environmental & Social Unit of Project Management Unit
ESMF	පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව Environmental and Social Management Framework
ESMP	පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම Environmental and Social Management Plan
GN	ග්‍රාම නිලධාරි Grama Niladhari
GOSL	ශ්‍රී ලංකා රජය Government of Sri Lanka
GSMB	භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය Geological Surveys & Mines Bureau
LHS	වම් පස Left Hand Side
NBRO	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය National Building Research Organization
RDA	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය Road Development Authority
RHS	දකුණු පස Right Hand Side
SSE & SMP	නිශ්චිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම Site Specific Environmental and Social Management Plan

1. හැඳින්වීම

1.1 ව්‍යාපෘතිය පිලිබඳ විශ්ලේෂණය

ශ්‍රී ලංකා රජය ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව (AIIB) හා සම්බන්ධ වෙමින් එම බැංකුවේ මූල්‍ය අධාර මත ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් 06ක, දිස්ත්‍රික්ක 11ක නාය යෑම් සිදුවන ස්ථාන පිළිසකර කිරිමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණමය වශයෙන් AIIB බැංකුවේ හා ලංකා රජයේ නීතිරීති වලට අනුකූලව සුදුවිය යුතුය. ව්‍යාපෘතියේ ස්වභාවය හා ක්‍රියාවලිය සැලකිල්ලට ගනිමින් AIIB බැංකුව අපේක්ෂා කරන පරිදි ඔවුන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූලවන පරිදි පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවක් (ESMF) සකසා ඇත.

පාරිසරික සහ සමාජීය කළමනාකරණ රාමුවෙහි (ESMF) අරමුණු වන්නේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී AIIB බැංකුවේ ආරක්ෂණ ක්‍රමවේදය සහ ජාතික පාරිසරික හා සමාජ ප්‍රඥප්තිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයන් සැපයීමයි ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය වශයෙන්, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (NBRO) සමස්ත ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සකස් කරනු ලබන පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ රාමුව, ව්‍යාපෘතියට අදාළ පාර්ශවයන් ඒ අකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පාරිසරික, සමාජ, සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ තත්ත්වයන් ව්‍යාපෘති ස්ථානයෙන් ස්ථානයට වෙනස් වන බැවින් එවැනි වෙනස් වන නිශ්චිත තත්ත්වයන් පිලිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ.එම නිසා පාරිසරික සහ සමාජීය කළමනාකරණ රාමුවට අනුව පාරිසරික සහ සමාජීය ඇගයීම් සඳහා එක් එක් නායයාම් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ වාර්තා (SSE & SMP) සකසා ඇත .එම ස්ථානයේ විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණය පිලිබඳ සැලසුම් මඟින් විශේෂිත පිළිසකර ක්‍රමවේදයන් ,සෞඛ්‍ය, සමාජ සහ ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලිය යුතු අංශයන් පිලිබඳ ,ඉදිකිරීම් සහ මෙහෙයුම් කාලය තුල අවශ්‍ය මග පෙන්වීම් ලබා දෙනු ඇත

මෙම විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ සැලසුම **කු/ ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ මහා විද්‍යාලයෙහි** බෑවුම් අස්ථාවරවීම අවම කිරීම සඳහා වේ. ගැඹුරු පාරිසරික හා සමාජීය අධ්‍යනයකින් පසුව මෙම සැලසුම සකස් කර ඇති අතර පහත කරුණු පිලිබඳ ඉහල අවධානයක් යොමු කර ඇත.

i. ව්‍යාපෘතියට අදාළ කලාපයේ සංවේදී පාරිසරික හා සමාජීය අංග හඳුනා ගැනීම .
ii. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම
iii. හානිය අවම කරන පියවර යෝජනා කිරීම
iv. මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ වන පාරිසරික සහ සමාජ නිරීක්ෂණ අවශ්‍යතා තීරණය කිරීම
v. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කාලය තුලදී මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ පාරිසරික නියමයන් හා ක්‍රියාපටිපාටීන් අධ්‍යනය කිරීම

1.2 අපේක්ෂිත පරිශීලකයින්

යෝජිත ව්‍යාපෘතිය සහ අවදානම් අවම කිරීමේ පියවරයන් හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ ගැටළු පිලිබඳ විස්තරයක් මෙම වාර්තාව තුලින් ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. ව්‍යාපෘතිය යටතේ පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවෙහි (ESMF) සංරචක ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන පිරිසැලසුම් කණ්ඩායම (Design team), ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය (PMU) සහ කොන්ත්‍රාත්කරු මෙම සවිස්තරාත්මක ලේඛනය පරිශීලනය කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ තක්සේරු වාර්තා (SSE & SMP) ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයෙහි (NBRO) වෙබ් අඩවියේ සහ AIIB වෙබ් අඩවියෙහි ප්‍රදර්ශනය කරන අතර මේ පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට (රාජ්‍ය හෝ වෙනත් පාර්ශවකරුවන්ට) ඒවා පරිශීලනය කිරීමට හැකියාව ලැබේ. එසේම, මෙමඟින් වැඩ ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථමව කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සකස් කරනු ලබන පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ කොටසක් වන ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ සැලසුම්වලට අවශ්‍ය පදනම නිර්මාණය කරනු ඇත.

2. ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ හැඳින්වීම හා ආපදා ස්ථානීය තොරතුරු

2.1 ව්‍යාපෘතියේ නම

ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානීය අංක 34, කු/ ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ මහා විද්‍යාලය, කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය.

2.2 ස්ථානීය තොරතුරු

යෝජිත ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානය කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ, පොල්ගහවෙල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ, ගනේගොඩ ග්‍රාම නිළධාරී වසමේ ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ මහා විද්‍යාලය තුල පිහිටා ඇත.

ස්ථානයේ GPS ඛණ්ඩාංක – 7.336820°N සහ 80.302075°E

උන්නතාංශය – මුහුදු මට්ටමේ සිට උස අඩි 350 (මීටර් 106)

ආසන්නතම නගරය– පොල්ගහවෙල නගරය අවම කිරීමේ ස්ථානයට ඉතාම ආසන්නයෙන් පිහිටා ඇති අතර එය මෙම ස්ථානයට ආසන්නතම වානිජ්‍යය හා පරිපාලන නගරය ලෙසින් හඳුනාගත හැක.

ප්‍රවේශ මාර්ගය

ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ පාසල පොල්ගහවෙල නගරය තුළ පිහිටා ඇත. පොල්ගහවෙල නගරය කොළඹ සිට කිලෝමීටර් 75 ක් පමණ දුරින් පිහිටා ඇත. පොල්ගහවෙල වටරවුමේ සිට අඹේපුස්ස - ත්‍රිකුණාමලය මාර්ගය (A-06) හරහා කුරුණෑගල දෙසට මීටර් 300 ක් පමණ ගමන් කරන විට මෙම ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයට පිවිසිය හැකිය.

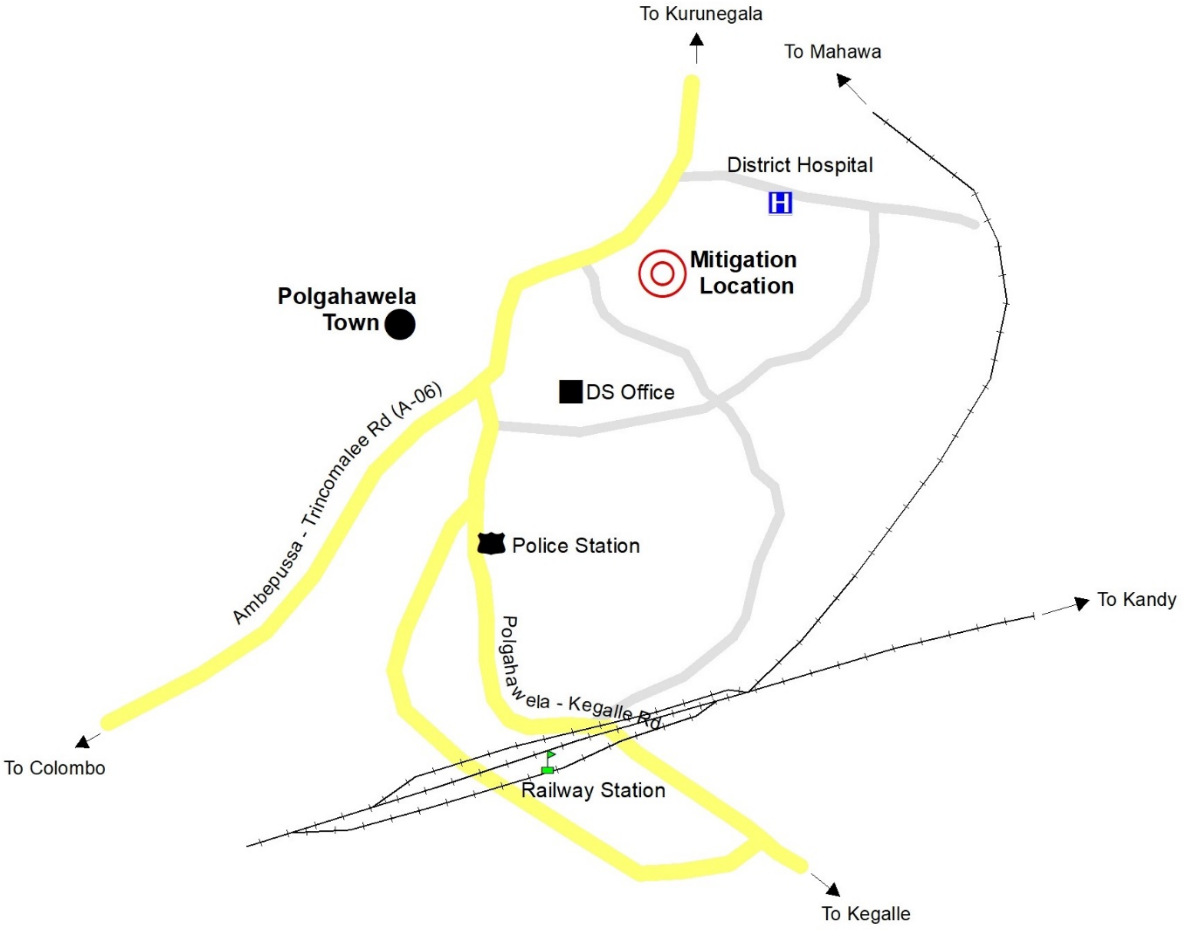

රූපය 1: ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයට ප්‍රවේශ මාර්ගය (පරිමාණයට නොවේ)

2.3 භූ ලක්ෂණ සහ භූමියේ අයිතිය

යෝජිත අවම කිරීමේ ස්ථානය ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ පාසල් පරිශ්‍රය තුළ පිහිටා ඇත. මෙම ස්ථානයේ සාමාන්‍ය භූ විෂමතාවය මීටර් 2ක් පමණ උසකින් යුත් කණ්ඩියක් සහ පහළ බෑවුමේ පාසල් ගොඩනැගිලි දෙසට නැඹුරු වන අංශක 60 සිට 70 දක්වා බෑවුමකින් යුත් ප්‍රදේශයකින් සමන්විත වේ. විවිධ ප්‍රමාණයේ පාෂාණ කුට්ටි ඉහළ බෑවුම් කොටස පුරා අසමාන ලෙස විසිරී තිබූ අතර බෑවුම් අස්ථාවරත්වය හේතුවෙන් පහළට ගලා ආ අවසාදිත සමග විශාල ප්‍රමාණයේ පාෂාණ කුට්ටිද බෑවුමෙ පහල කොටසට වැටී ඇත. දැනට එම පාෂාණ අවසාදිත කොටස් පහළ බෑවුමේ සෑම තැනකම නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙම ප්‍රදේශයේ මීටර් 2-3 ක් පමණ ගැඹුරට පාංශු ස්ථරයක් පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ස්ථානයේ සිට මීටර් 70ක් පමණ දුරින් ප්‍රධාන මාර්ගයට ආසන්නයේ චාර්නොටික් නයිස් වර්ගයට අයත් මව් පාෂාණයේ උද්ඝෘතයක් නිරීක්ෂණය කළ හැක.

පාසලේ භූමි ප්‍රමාණය අක්කර 03ක් පමණ වේ. මෙම පාසල පිහිටා ඇත්තේ බෑවුම් ප්‍රදේශයක වන අතර එහි ස්වභාවික බෑවුම ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා ඉඩ ලබා ගැනීමට පියවර වශයෙන් කපා වෙනස් කර ඇත. ඉඩම් අයිතිය අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව සතු වේ.

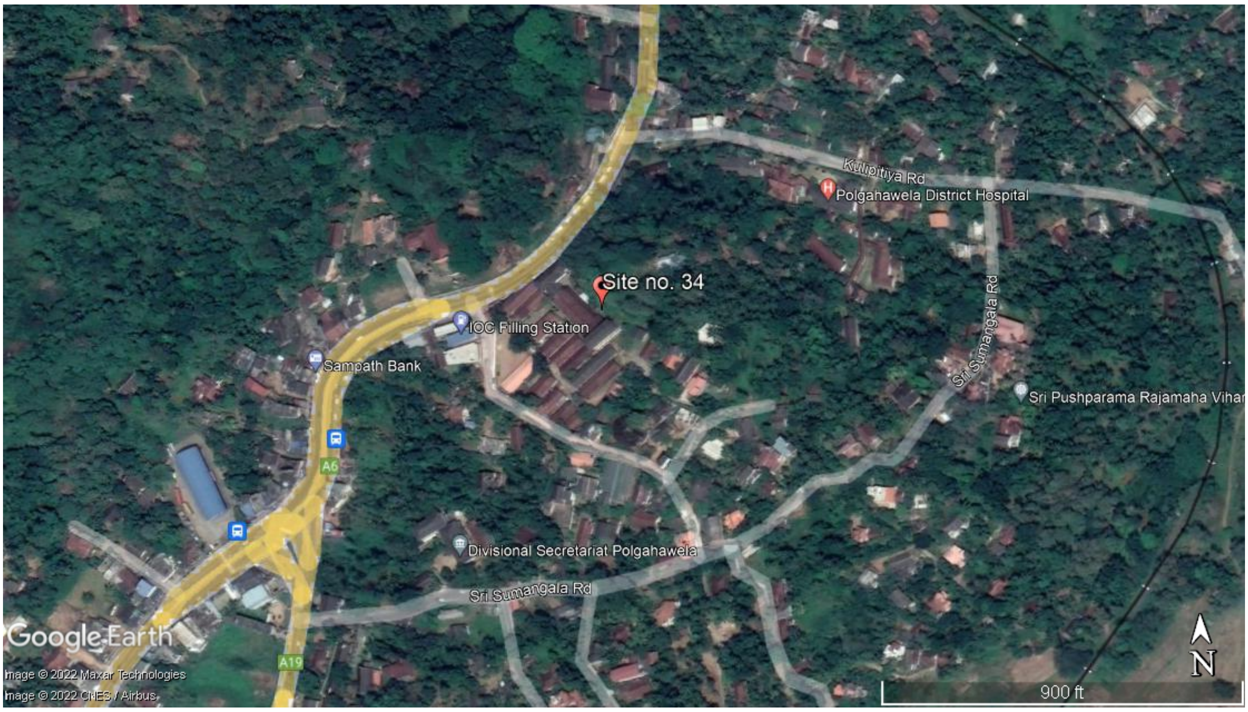

රූපය 2: යෝජිත නායයාම් ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයේ ගූගල් ඡායාරූපය

2.4 ප්‍රදේශයේ කාලගුණ තොරතුරු

සාමාන්‍ය වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මිලිමීටර් 3,000 සිට 3,500 දක්වා වේ. සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය 22°C සිට 35°C දක්වා වෙනස් වේ.

(මූලාශ්‍රය: https://www.worldweatheronline.com/polgahawela-weather-averages/north-western/lk.aspx)

3. නායයාම් ආපදාව සම්බන්ධ තොරතුරු

3.1 නායයාම් ආපදාවේ ස්වභාවය

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ නාය යෑම් පර්යේෂණ හා අවදානම් කළමනාකරණ අංශයේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ නායයාම් ආපදා විමර්ශනයට අනුව, මෙම ස්ථානය ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ පාසල් පරිශ්‍රයේ ප්‍රධාන ශාලාවට සහ ගෘහ විද්‍යා ඒකකය දෙසට යොමු වී ඇති අස්ථායී බෑවුමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. 2019 වර්ෂයේදී මෙම ස්ථානයේ නායයාම් තත්වයක් ඇති වී ඇති අතර එතැන් සිට දැඩි වර්ෂා සහිත කාලසීමාවන්හිදී යම් යම් අස්ථාවරත්වයන් ඇති වී තිබේ. මෙම ස්ථානය නිරීක්ෂණයේදී, බාදනයේ අවසාදිත කොටස් (පාෂාණ හා පාංශු අවසාදිත) දිස් වූ අතර පාසල් ගොඩනැගිලිවලට (රසායනාගාර ගොඩනැගිලි) අර්ධ වශයෙන් හානිවී තිබිණි. ප්‍රධාන ශාලාවට ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය අස්ථායී වී ඇති අතර, විද්‍යාගාරය, ගෘහ විද්‍යා ඒකකය සහ 06 ශ්‍රේණියේ පන්ති කාමර පහත බෑවුමේ පිහිටා ඇත.

මෙම බෑවුම කඩා වැටීමට හා අස්ථාවර වීමට ප්‍රධාන හේතුව පාසල් පරිශ්‍රය තුළ ඇති දුර්වල ඉඩම් පරිහරණය හා කළමනාකරණයයි. බෑවුම් ප්‍රදේශයේ ජලාපවහන කළමනාකරණය දුර්වල අතර, බෑවුම් වෙනස් කිරීමේදී ඉංජිනේරුමය බෑවුම් ස්ථායීතා ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කර නොමැත. නුසුදුසු ඉඩම් පරිහරණ පිළිවෙත් නිසා වැසි ජලය අධික ලෙස කාන්දු වීමෙන් බෑවුමේ අස්ථාවරත්වය ඇති වී ඇත. මෙම සියළු කරුණු වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම ස්ථානයේ බෑවුම අස්ථාවරවීම සිදුවී ඇත.

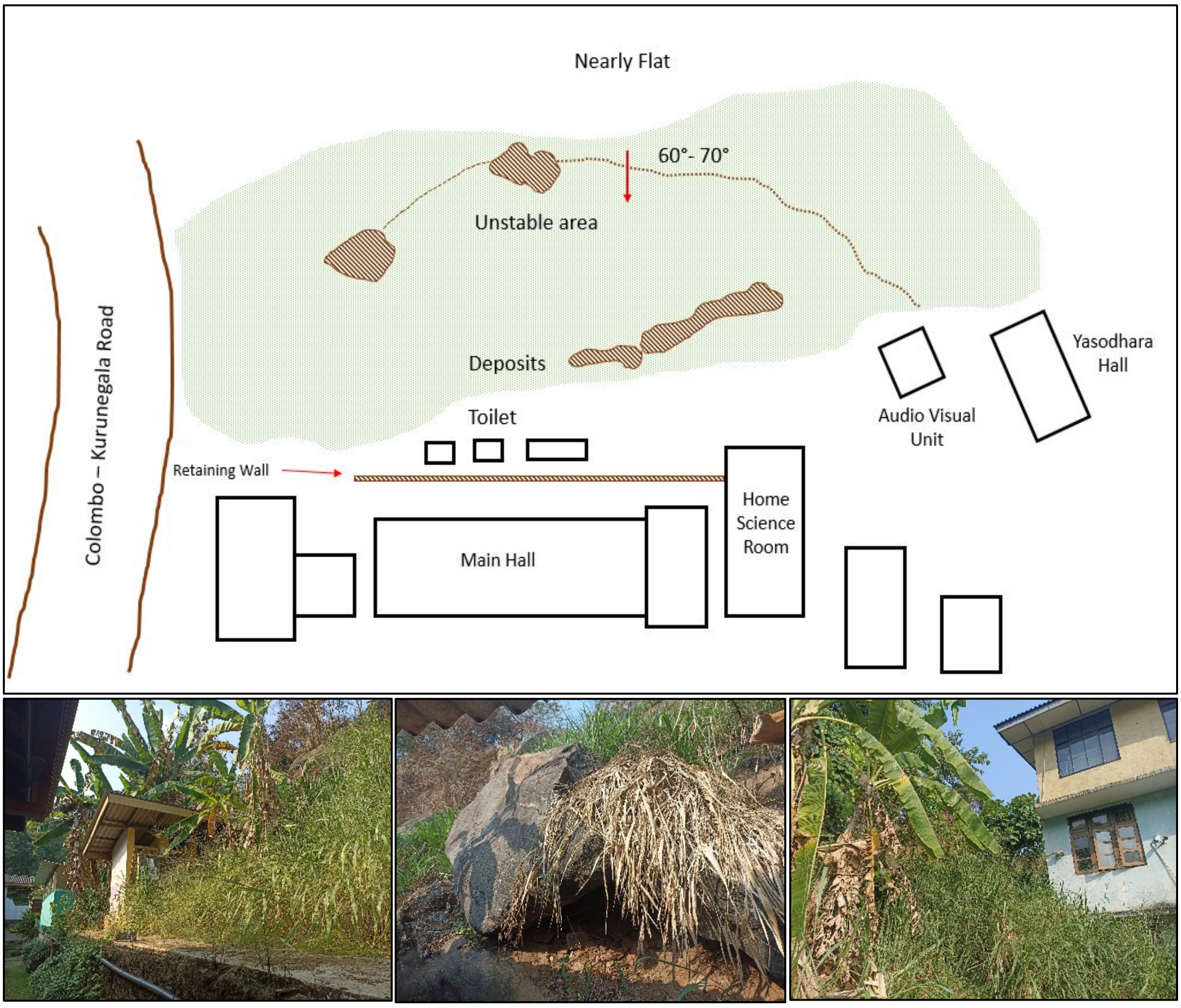

රූපය 3: ආපදා අවදානම් අංගයන් සහ ප්‍රදේශයේ විශේෂිත ලක්ෂණ

3.2 නායයාමෙන් සිදුවන බලපෑම හා එයින් ඇතිවන ප්‍රතිඵල

අධික වර්ෂා කාලවලදී අස්ථායී බෑවුම මත ඇති පාංශු ස්කන්ධය පහලට වැටීමේ නැඹුරුවක් ඇති අතර එය සිසුන්ට, ගුරුවරුන්ට, පාසල් කාර්ය මණ්ඩලයට සහ ප්‍රධාන ශාලාව, රසායනාගාර ගෘහ විද්‍යා කාමරය සහ වැසිකිළි ඇතුළු පාසල් ගොඩනැගිලිවලට අවදානමක් ගෙන ඒමට හැකිය.

3.3 පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

සිදුවිය හැකි ආපදා අවදානම අවම කිරීම සඳහා නිරීක්ෂණ අවස්ථාව වනවිට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැත. එහෙත්, බෑවුම් අස්ථාවර වීමත් සමග NBRO නිලධාරීන් විසින් එම ස්ථානය පරීක්ෂා කර, 2019 නොවැම්බර් මස වාර්තාවක් නිකුත් කර ඇත (Ref. NBRO/LRRMD/KU/L1/45000/00008). එම වාර්තාව මගින් පහත සඳහන් ආපදා අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන් නිර්දේශ කර ඇත

I. අස්ථායී බෑවුම් ප්‍රදේශය හරහා වැසි ජලය කාන්දු වීම වැළැක්වීමට බෑවුම් ප්‍රදේශයේ ඉහළ කොටසෙහි ජලාපවහන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම.
II. නිසි ජල පෙරහන්, කුහර සහ තිරස් කාණු සහිත රැඳවුම් ව්‍යුහයක් ඉදිකිරීම.
III. පිටුපස පිරවීම සහ සංයුක්ත කිරීම.

3.4 තාවකාලික ඉවත් කිරීම්

ප්‍රදේශයේ නාය යෑමේ අවධානම හේතුවෙන් බෑවුමේ පහළ කොටසේ පිහිටි ප්‍රධාන ශාලාව, ගෘහ විද්‍යා කාමරය, 06 ශ්‍රේණියේ පන්ති කාමර සහ වැසිකිළි භාවිතයේ නොමැත.

3.5 නැවත පදිංචි කිරීම (ප්‍රගතිය)
මෙම ස්ථානය සඳහා ව්‍යාපෘතිය පදනම් කරගත් නැවත පදිංචි කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොමැත.

4. නායයෑම්/ භූ අස්ථාවර වූ ප්‍රදේශය, අවට ප්‍රදේශය පිලිබඳ විස්තර සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම

4.1 භූමි අස්ථාවරත්වය සිදුව ඇති ප්‍රදේශය අවට තොරතුරු
අවදානමට ලක් වූ ස්ථානය ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන වාණිජ සහ පරිපාලන නගරය වන පොල්ගහවෙල නගර මධ්‍යයේ පිහිටා ඇත. එබැවින් මෙම ප්‍රදේශය අවට ඉහළ ඝනත්වයකින් යුත් නාගරික ප්‍රදේශයක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. දිස්ත්‍රික් රෝහල, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, පොලිස් ස්ථානය, පෝගහවෙල දුම්රිය ස්ථානය, බස් නැවතුම්පොළ, වාණිජ බැංකු සහ වාණිජ වෙළඳසැල් මෙම ස්ථානයේ සිට මීටර් 500ක අරය ඇතුළත පිහිටා ඇත.

බලපෑමට ලක් වූ ස්ථානය පොල්ගහවෙල ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ පාසලේ පිහිටා ඇත. ප්‍රධාන ශාලාව, විද්‍යාගාරය ඇතුළු තෙමහල් ගොඩනැගිල්ල, ගෘහ විද්‍යා ඒකකය සහ 06 ශ්‍රේණිය පන්තිය සහ බෑවුම් ප්‍රදේශයේ පහළ පිහිටි වැසිකිළිය, බෑවුම් අස්ථවරවීමේ අධි අවදානම් ගොඩනැඟිලි ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. 3m පමණ උසකින් යුත් සිරස් කණ්ඩිය රඳවුම් ව්‍යුහයක් මගින් ස්ථාවර කර ඇත. මතුපිට ජලය ගලායාම පාලනයට ප්‍රමාණවත් ජලාපවහන පද්ධතියක් ඉදිකර නොතිබුණි. පහළ බෑවුම් ප්‍රදේශයේ ඇති පාසල් ගොඩනැගිලි සඳහා ජලය ගෙන යන ජලනල මාර්ග ද මෙම අස්ථායී බෑවුම් ප්‍රදේශය හරහා ගමන් කරයි. අස්ථායී බෑවුම් ප්‍රදේශය සාමාන්‍ය ශාක විශේෂවලින් යුක්ත වන අතර ඝන පඳුරු සහ තෘණ වලින් යුත් යටි රෝපණයකින් ද සමන්විත වේ.

යාබද ප්‍රදේශය විවිධ උන්නතාංශවල ඉදිකර ඇති පාසල් ගොඩනැගිලි වලින් සමන්විත වේ. ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ස්වයංක්‍රීය වර්ෂා මානයද අවම කිරීමේ ප්‍රදේශයට ඉතා සමීපව ස්ථාපනය කර ඇත. මෙම ස්ථානයේ ඉහළ බෑවුමේ නිවාස තුනක් පිහිටා ඇති අතර ඒවා මෙම බෑවුම් අස්ථාවර සිද්ධියට අදාළ නොවන නායයාම් අධි අවදානම් නිවාස ලෙසද හඳුනාගෙන ඇත.

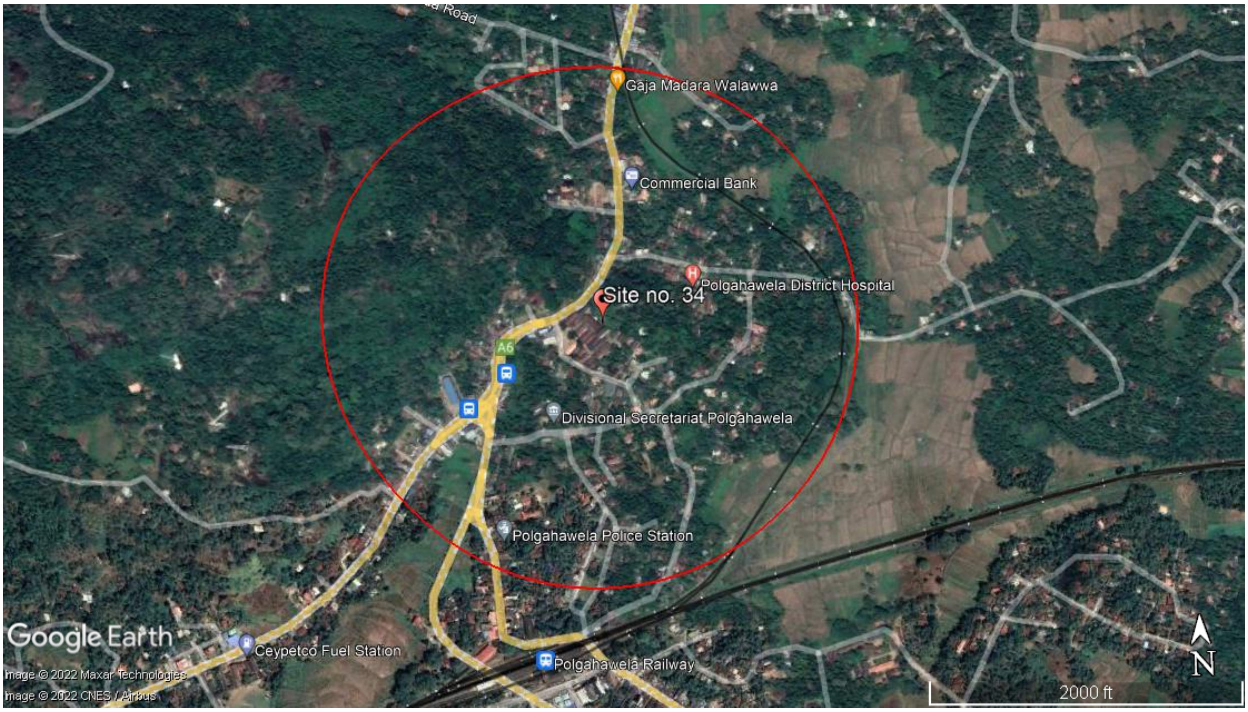

රූපය 4: යෝජිත ආපදා අවමකරණ ස්ථානයේ සිට මීටර් 500 අරය ප්‍රදේශය

4.2 වර්තමාන අවදානම් ස්වභාවය
අධික වර්ෂාපතනයන් හේතුවෙන් මෙම බෑවුම් ප්‍රදේශය ඉදිරියේදී අස්ථාවරවීමේ අවදානමක් ඇත. මේ හේතුවෙන් ප්‍රධාන ශාලාව සහ තෙමහල් ගොඩනැගිල්ල අවදානම් තත්ත්වයකට පත්වේ. අනාගතයේදී බෑවුම් අස්ථාවරවීම හේතුවෙන් වැසිකිලි පද්ධතියට, පූතික ටැංකියට හා ජලය ගෙනයන නල මාර්ගයට බලපෑම් ඇති විය හැකිය.

තවද, බෑවුම් අස්ථවරවීම තුළින් ගොඩනැගිලිවල ව්‍යුහාත්මක හානි ඇති වී පාසල් සිසුන් සහ අවට දේපළ අවදානමට ලක් වනු ඇත.

5. යෝජිත පිළිසකර කිරීමේ ක්‍රියා මාර්ගයන්

යෝජිත ව්‍යාපෘතිය බැවුම්වල තවදුරටත් සිදුවිය හැකි අස්ථාවරත්වයන් වැළැක්වීම සහතික කිරීම අරමුණු කර ගෙන ඇත. එබැවින්, ආපදා අවම කිරීමේ පියවරයන් ලෙස බෑවුම නැවත සකස් කිරීම, පාංශු ඇණ මගින් ස්ථාවර කිරීම, පිටුපස පස් පිරවුම තෘණ ආවරණ යෙදීම, බෑවුමේ නැවත ශාක වගා කිරීම, මතුපිට හා අභ්‍යන්තර ජලාපවහනය කළමනාකරණය වැනි ආපදා අවම කිරීමේ පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත.

6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්වන අවට පරිසරයේ සංවේදී ඒකක පිලිබඳ කෙටි හැඳින්වීම

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පහත සංවේදී සංරචකයන් අවදානමට ලක් වනු ඇත;

i. පාසල් සිසුන්, ගුරු මණ්ඩලය හා අනධ්‍යන කාර්ය මණ්ඩලය
ii. ප්‍රධාන ශාලාව, විද්‍යාගාරය, ගෘහ විද්‍යා අංශය සහ පාසලේ අනෙකුත් ගොඩනැගිලි
iii. පාසලේ ක්‍රියාකාරකම්
iv. වැසිකිලි පද්ධතිය හා පූතික ටැංකිය
v. ජලනල මාර්ගය

යොමුව - රූපය 5: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවන් මගින් බලපෑමට ලක්විය හැකි සංවේදී සංරචකයන්.

රූපය 5a: ප්‍රධාන ශාලාව

රූපය 5b: විද්‍යාගාරය සහ ගෘහ විද්‍යා ඒකකය

රූපය 5c: මෙම ස්ථානය හරහා ගමන් කරන ජලනල මාර්ගය

රූපය 5d: වැසිකිලි පද්ධතිය

රූපය 5: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් අවදානමට ලක්විය හැකි සංරචකයන්

7. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් සහ අවදානම් හඳුනා ගැනීම

7.1 හිතකර බලපෑම්

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය වන්නේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ කු/ ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ පාසලේ බෑවුම් අස්ථාවරවීම් වළක්වා ගැනීම සහතික කිරීමයි. දැනට අවදානමට ලක්ව ඇති පාසල් පරිශ්‍රයේ ඇති ගොඩනැගිලි ආරක්ෂිත වන අතර අස්ථාවර ප්‍රදේශය අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි බෑවුම් කඩා වැටීමෙන් ආරක්ෂා වනු ඇත. යෝජිත ව්‍යුහාත්මක අවම කිරීම සමඟ බෑවුමේ ස්ථායීතාවය වැඩිදියුණු වන අතර, එමගින් පාසල් සිසුන්ගේ සහ එහි දේපළවල ආරක්ෂාව සැලකිය යුතු ලෙස වැඩිදියුණු වේ

- බෑවුම් ප්‍රදේශය හරහා දිවෙන ජල සැපයුම් මාර්ගය ආරක්ෂා වන අතර එමගින් අඛණ්ඩ ජල සැපයුමක් ලබාදිය හැක. තවද, ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශයේ ඇති වැසිකිළි පද්ධතිය ඉදිරියේදි සිදුවිය හැකි අස්ථාවරවීම් හේතුවෙන් ආරක්ෂා වනු ඇත.

- ප්‍රධාන ශාලාව, රසායනාගාරය සහ ගෘහ විද්‍යා ඒකකය සිසුන්ට පාසල් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ආරක්ෂිත ස්ථානයක් වනු ඇති අතර, අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසු එම ප්‍රදේශයේ ආරක්ෂිතව සිටිය හැක.

7.2 අහිතකර බලපෑම්

මෙම අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් බෙහෙවින්ම අවදානම් , අස්ථාවර භූමි ප්‍රදේශයට පමණක් සීමා වනු ඇති අතර ඉදිකිරීම සිදුවන කාල සීමාවට පමණක් වලංගු වේ .

වගුව 1: සිදුවිය හැකි අහිතකර බලපෑම් සහ ඒවායේ අවදානම් මට්ටම

ඉදිකිරීම් කාල සීමාව තුලදී සිදුවන බලපෑම්	අවදානම් මට්ටම
7.2.1 ජල විද්‍යාත්මක බලපෑම්	
7.2.1.1 ප්‍රදේශයේ ජලාපවහන රටාවට සිදුවිය හැකි බලපෑම් අස්ථායී බෑවුම් නැවත සකස් කිරීම, පස් ඉවත් කිරීම සහ පවතින ජලාපවහන කාණු සහ මතුපිට ජලය ගලා බසින මාර්ග වෙනස් කිරීම හේතුවෙන් ප්‍රදේශයේ පවතින මතුපිට සහ උප මතුපිට ජලාපවහන රටාවට බාධා ඇතිවීම අපේක්ෂා කළ හැක. මෙම ස්ථානයේ ආපදා අවම කිරීමේ කටයුතු බොහෝ දුරට ජලාපවහන රටාව වැඩිදියුණු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ඇත. ජල මාර්ග වෙනස් කිරීම් වැනි ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන්, වර්ෂා කාලවලදී පාසල් පරිශ්‍රය තුල වැඩි ප්‍රවේගයකින් ජලය ගලායාම සිදු වේ.	වැදගත්
7.2.1.2 ජල දූෂණය මගින් සිදුවිය හැකි බලපෑම් අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නව ජල මාර්ගයන් නොමැත.	නොවැදගත්
7.2.1.3 ඛාදනයෙන් ඇතිවන බලපෑම් අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නව ජල මාර්ගයන් නොමැත.	නොවැදගත්
7.2.1.4 විවෘත ස්ථාන වල මලද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සහ ජලයෙන් රෝග අසාදනය වීම මෙම ස්ථානය පාසල් පරිශ්‍රයක් තුළ පිහිටා ඇති බැවින් විවෘත මළපහ කිරීමට ඇති ඉඩකඩ අඩුය.	නොවැදගත්
7.2.1.5 ජල මාර්ගයන්හි පහල ප්‍රදේශ වල ජල භාවිතය කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නව ජල මාර්ගයන් නොමැත.	නොවැදගත්
7.2.1.6 භූගත ජල මට්ටම සහ භූගත ජලයේ ගුණාත්මකභාවය කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම ආපදා අවම කිරීමේ කටයුතු බෑවුම් සහිත ප්‍රදේශයක සිදුකරන බැවින්, එය භූගත ජල මට්ටම පහළ යාම කෙරෙහි බලපානු නොලැබේ.	නොවැදගත්
7.2.1.7 ජලය හෝ තෙත් බිම් කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නව ජල මාර්ගයන් නොමැත.	නොවැදගත්

7.2.2 පාරිසරික බලපෑම්	
7.2.2.1 ශබ්දය සහ කම්පන මඟින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම් මෙම ස්ථානයේ භූමිය සැකසීමේදී සහ භූමි අලංකරණයේදී යන්ත්‍රෝපකරණවලින් අධික ශබ්දය අපේක්ෂා කළ හැක. පාසලේ පංති කාමර ආසන්නයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුකෙරෙන බැවින් මෙම බලපෑම සැලකිය යුතුය. යන්ත්‍ර සූත්‍රවලින් ජනනය වන ශබ්දය පංතිකාමර වලට සහ පාසලේ අනෙකුත් ක්‍රියාකාරකම් වලට බලපෑම් ඇති කරයි. බර යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්‍රියාත්මක කරන්නේ නම්, ඇතිවන කම්පනය හේතුවෙන් පාසල් ගොඩනැගිලි සහ ඉහළ බැවුම් ප්‍රදේශයේ පිහිටි නිවාසවලට බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. තවද, ඉහළ බැවුම්වල නිවාස අස්ථායී බැවුමක පිහිටා ඇති අතර සමහර නිවාසවල ඉරිතැලීම් ද දක්නට ලැබේ. එබැවින් ඉදිකිරීම් අතරතුර ඇතිවන දැඩි කම්පන මෙම නිවාසවලට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකිය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නව ඉරිතැලීම් ඇතිවීම / ඉරිතැලීම් ප්‍රසාරණය වීම සහ බිත්ති කඩා වැටීම වැනි ව්‍යුහාත්මක අස්ථාවරවීම්සිදු විය හැක.	**ඉතා වැදගත්**
7.2.2.2 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම් ඩීසල් එන්ජින් ක්‍රියාත්මක කිරීම, පිළිස්සීම, ගබඩා කිරීම, ප්‍රවාහනය සහ ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය සහ විෂ ද්‍රව්‍ය සමඟ වැඩ කිරීම මගින් ඉදිකිරීම් භූමියේ සහ ඒ අවට ජනනය වන දූවිලි හා පිටාර වායු හේතුවෙන් වාතයේ ගුණාත්මක භාවයට බලපෑම් ඇතිවිය හැක. තවද, ඉදිකිරීම් අතරතුර සිදුකරන කැණීම් කටයුතු මගින් හා කොන්ක්‍රීට් මගින් සාමාන්‍යයෙන් ඉහළ මට්ටමේ දූවිලි ප්‍රමාණයක් ජනනය කරයි. පාසල් කාළය තුළ අධික වායු දූෂණ තත්වයක් ඇති වුවහොත් එහි බලපෑම පාසල් දරුවන්ට හා ගුරුවරුන් හට අහිතකර ලෙස බලපානු ලබයි. එය පාසලේ සුමට ක්‍රියාකාරිත්වයට බාධාවක් වනු ඇත.	**ඉතා වැදගත්**
7.2.2.3 ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ගැටළු ඉදිකිරීම් අදියරේදී, කසළ, ආහාර අපද්‍රව්‍ය, ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය වැනි විවිධ වර්ගයේ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වන අතර ඒවා එම ස්ථානයේ ගබඩා කිරීමට හෝ බැහැර කිරීමට හැකිය. පාසල තුළ සහ ඒ අවට ඝන අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් ලෙස ගබඩා කිරීම සහ බැහැර කිරීම පාසල් සිසුන්ට අපහසුතාවයක් ඇති කරයි. එමගින් අසල ඇති කාණු පද්ධතිය අවහිර කල හැකි අතර, එය ජලයෙන් සම්ප්‍රේෂණය වන වාහකයන් සහ රෝග කාරක උවදුර සඳහා අභිජනන ස්ථානක් බවට පත් විය හැකිය. එසේම, අපද්‍රව්‍ය මගින් පස දූෂණය විය හැකි අතර ඉදිකිරීම් කාලය තුළ නිසි බැහැර කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ නම් විවිධ පාරිසරික බලපෑම් ඇති කළ හැකිය.	**ඉතා වැදගත්**
7.2.2.4 පුපුරන ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අන්තරායකාරක ද්‍රව්‍ය භාවිතය පාසලේ ඉහළ බැවුමේ විශාල පාෂාණ කුට්ටි පවතින බැවින් ඒවා ඉවත්කිරීම අපේක්ෂා කරන්නේ නම් පුපුරණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ හැකිය. මෙම පුපුරණ ද්‍රව්‍ය අනාරක්ෂිත භාවිතය හේතුවෙන් පාසලේ සිසුන්ට, ගුරුවරුන්ට සහ කාර්ය මණ්ඩලයට, ඉහළ බැවුම් ප්‍රදේශයේ වෙසෙන ජනතාවට, මගීන්ට සහ ඉදිකිරීම් වල නියැලෙන ශ්‍රමිකයින්ට අවදානමක් ඇති විය හැකිය.	**වැදගත්**
7.2.3 ජීව විද්‍යාත්මක/ පාරිසරික බලපෑම්	
7.2.3.1 වැදගත් වනජීවී වාසස්ථාන වලට ඇති විය හැකි බලපෑම් මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුල ඉහල ජෛව විවිධත්වයක් ඇති හෝ වාසස්ථාන ඛණ්ඩනය වීමක් හෝ වන ජීවි කලාපයක් නොමැත .	නොවැදගත්
7.2.3.2 වෘක්ෂලතා සහ සතුන් මත ඇතිවන බලපෑම් මෙම ප්‍රදේශයෙන් හමුවන බොහෝ ශාක වර්ග IUCN රතු දත්ත පොතට ඇතුලත් වී නොමැති අතර ආවේනික හෝ තර්ජනයට ලක්වූ යන බලපෑම් වලින් මුක්ත ප්‍රදේශයකි.	නොවැදගත්
7.2.4 සමාජීය සහ ආර්ථික බලපෑම්	
7.2.4.1 යෝජිත ප්‍රදේශයට ආසන්නතම කෘෂිකාර්මික කටයුතු කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් යෝජිත ප්‍රදේශයේ හෝ ආසන්නයේ කිසිදු කෘෂි කාර්මික කටයුත්තක් සිදු නොවේ	නොවැදගත්

7.2.4.2 කම්පනය නිසා රෝහල් ගොඩනැගිලි වල සිදුවන ඉරිතැලීම් මෙම ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නයේ ගොඩනැගිලි කිහිපයක් පිහිටා ඇත. එනම්, පාසලේ ප්‍රධාන ශාලාව, වැසිකිලි පද්ධතිය සහ රසායනාගාරය මෙම අස්ථායී බෑවුමට ආසන්නව පිහිටා ඇත. එසේම, පාසල් පරිශ්‍රයේ විවිධ උන්නතාංශවල අනෙකුත් පාසල් ගොඩනැගිලි ද පිහිටා ඇත. තවද, ඉහළ බෑවුමේ ඇති නිවාස අස්ථායී බෑවුමක පිහිටා ඇති අතර සමහර නිවාසවල ඉරිතැලීම් ද දක්නට ලැබේ. ඉදිකිරීම් අතරතුර බර යන්ත්‍ර සූත්‍ර භාවිතා කරනු ලබන අතර කම්පනය නිසා මෙම ගොඩනැගිලි සහ නිවාසවල නව ඉරිතැලීම් හෝ ඉරිතැලීම් වර්ධනය වීම සිදුවිය හැකිය. එසේම අධික කම්පනය බෑවුම ආසන්නයේම ඇති පාසල් ගොඩනැගිලිවල බෑවුමට සහ ඉහළ බෑවුමේ ඇති නිවාසවල ස්ථායීතාවයටද බලපායි.	ඉතා වැදගත්
7.2.4.3 ඉඩම් හා ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය අහිමිවීම ඉදිකිරීම් අදියරේදී පාසලට ඇති ප්‍රවේශ මාර්ගය සහ පාසල් පරිශ්‍රයේ ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශයට පිවිසීමේ මාර්ගය තාවකාලිකව අවහිර වනු ඇත. මෙම ප්‍රවේශ මාර්ගය අවහිරවීම සිදුවන්නේ ඉදිකිරීම් අදියරේදී පමණි. අඹේපුස්ස - ත්‍රිකුණාමලය (A6) ප්‍රධාන මාර්ගයේ පාසල් විවෘත කරන සහ වසා තබන වේලාවන් තුළ යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කරන්නේ නම් දැඩි රථවාහන තදබදයක් අපේක්ෂා කළ හැකිය. එසේම, ඉදිරි සංවර්ධන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් හෝ වැදගත් ප්‍රයෝජනයන් අහිමිවීම සම්බන්ධයෙන් පාසල් කළමනාකාරීත්වයට කිසිදු හානියක් සිදු නොවේ.	වැදගත්
7.2.4.4 ජීවනෝපාය /ව්‍යාපාර සහ අදායම් මාර්ග කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් මෙම ස්ථානය පාසල් පරිශ්‍රයක් තුල පිහිටා ඇති බැවින්, ප්‍රදේශයේ ජීවනෝපාය, ව්‍යාපාර හෝ ආදායම් ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් නැත.	නොවැදගත්
7.2.4.5 සේවා සැපයීම කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් (ජල සැපයුම, මලාපවහන, විදුලිය) පාසල් පරිශ්‍රයේ පහළ බෑවුමේ ඇති ගොඩනැගිලි සඳහා ජලය සපයන නල මාර්ගය ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානය හරහා ගමන් කරයි. ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සහ යන්ත්‍රෝපකරණ ගෙන යාමේදී මෙම නල මාර්ගයට හානිවිය හැකිය.	වැදගත්
4.2.4.6 යටිතල පහසුකම් සහ ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් වන බලපෑම් ඉදිකිරීම් අදියරේදී, අඹේපුස්ස - ත්‍රිකුණාමලය මාර්ගය (A-06) වෙත බලපෑමක් ඇති විය හැකි නමුත් මාර්ගය ප්‍රමාණවත් තරම් පුළුල් බැවින් බලපෑම සංසන්දනාත්මකව අඩුය. ඇතැම්විට නිතර ගමන් කරන යන්ත්‍රෝපකරණ, ලෝඩර්, ට්‍රක් රථ ආදියෙන් පාසලේ ප්‍රවේශ මාර්ගයට බාධා ඇති වේ. මෙමගින් ගමනාගමනයට බාධා ඇති විය හැකි අතර පාසල් කාලය තුළ වාහන තදබදයක් ද ඇති විය හැක. ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශයේ ඇති පාසල් ගොඩනැගිලි වෙත ප්‍රවේශ වීමට වෙනත් මාර්ගයක් නොමැති බැවින් පාසලේ කොන්ක්‍රීට් අතුරා ඇති මාර්ගය ඉදිකිරීම් කාලය තුළ ද්‍රව්‍ය හා යන්ත්‍රෝපකරණ එම ස්ථානයට ප්‍රවාහනය කිරීමට යොදා ගැනේ. මෙය පාසල් සිසුන්ට අවදානමක් ඇති කරනු ඇත.	වැදගත්
7.2.4.7 පාසල් ගොඩනැගිලි වල ව්‍යුහයට ඇතිවන බලපෑම අවම කිරීමේ ස්ථානය පාසල් පරිශ්‍රයේ ගොඩනැගිලි ආසන්නයෙන්ම පිහිටා ඇත. වාහන සඳහා ප්‍රවේශ මාර්ගය (කොන්ක්‍රීට් මාර්ගය) තරමක් දුරට ඇත. එතැන් සිට, යන්ත්‍රෝපකරණ, ලෝඩර්, ට්‍රක් රථ ආදිය ගමන් කිරීමට සිදු වනුයේ මෛත්‍රී ශාලාව හා උපේක්ෂා ශාලව අතර කොටසිනි. මෙමගින් ගොඩනැගිලි ව්‍යුහයන්ට හානි සිදුවිය හැකි අතර, සිසුන් හා ගුරුවරුන්ගේ අධ්‍යාන කටයුතු වලටද බාධාවකි.	ඉතා වැදගත්
7.2.4.8 ඉදිකිරීම් අතරතුර පාසල් සිසුන් ප්‍රදේශයට ඇතුළුවීමේ ඇති අවදානම පාසල් සිසුන් හා කාර්යය මණ්ඩලය ගැවසෙන පාසල් භූමියේ කැණීම් යන්ත්‍රෝපකරණ, ලෝඩර්, ට්‍රක් රථ ආදිය භාවිතා කළ හැක. ඇතැම් යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මෙම ස්ථානයේ අධි වෝල්ටීය විදුලි බලය භාවිතා කළ හැක. එසේම, ඉදිකිරීමේදී භාවිත කරන ලෝහ, වානේ වැනි ද්‍රව්‍ය නුසුදුසු ගබඩා කිරීම සහ හැසිරවීම යටතේ හානිකර විය හැකිය. පාසල් ළමුන් මෙම යන්ත්‍රෝපකරණ කෙරෙහි ආකර්ෂණය විය හැකි අතර, වැඩබිම් කාර්ය මණ්ඩලයේ නිසි දැනුවත්වීමකින් තොරව මෙම ස්ථානයට ඇතුළු විය හැකිය. එහෙයින්, පාසල් ළමුන් අපදා අවම කිරීමේ ස්ථානයට ඇතුළුවීම නොසලකා හැරීම සහ යන්ත්‍රෝපකරණ නොසැලකිලිමත් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් පාසල් ළමුන් හට මාරාන්තික තුවාල හා අනතුරු ඇති කළ හැකිය.	ඉතා වැදගත්

7.2.4.9 සේවක නේවාසික කඳවුරු සහ අනෙකුත් ස්ථානීය අවශ්‍යතාවයන් සේවක කඳවුරු ඉදිකිරීම් භූමියට ආසන්නව ස්ථාපිත කෙරේ. බොහෝ විට කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් අසල්වැසි ප්‍රදේශයෙන් නිවාස කුළියට ගනු ලැබේ. නිසි කඳවුරු කළමනාකරණයක් ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ නම්, කම්කරු ප්‍රශ්න, ප්‍රජාව සමඟ සමාජ ගැටලු, පොදු සම්පත් බෙදා ගැනීමේදී ඇතිවන ගැටුම්, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය යනාදි ගැටළු ඇති විය හැකිය. තාවකාලික කඳවුරු, ඉදිකිරීම් භූමියට ආසන්නයේ ඉදිකරන්නේ නම්, ඝන අපද්‍රව්‍ය හා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ගැටළුව ක් වනු ඇත.	වැදගත්
7.2.4.10 වැඩබිමේ සේවකයින් සහ ප්‍රදේශවාසින් අතර ඇති සම්බන්ධතාවය සහ ඇති විය හැකි හැකි නොසන්සුන්තාවයන් ආපදා අවම කිරීමේ ස්ථානය රෝහල් පරිශ්‍රයක් තුළ පිහිටා ඇත. මෙම වැඩබිමෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කරන කම්කරුවන් විවිධ සමාජ පසුබිම්වලින් සහ විවිධ භූගෝලීය ප්‍රදේශවලින් පැමිණි, හෝ බොහෝ විට දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන අය වේ. සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන් අවම අධ්‍යාපනික සහ සමාජ පසුබිමක් ඇති අයයි. එහෙයින්, ඔවුන් පාසල් සිසුන්ට සහ කාර්ය මණ්ඩලයට ආතතිය ඇති කිරීමට හැකි පුළුල් පරාසයක සමාජ ගැටළු තිබිය හැක. ඒවා පහත පරිදි ඉදිරිපත් කළ හැක. • පාසලේ කටයුතු සුමටව කරගෙන යාමට බාධා ඇති කරයි. • පාසල් පරිශ්‍රයේ සීමා සහිත ප්‍රදේශවලට අනවසරයෙන් ඇතුළුවීම. • පාසල් සිසුන්ට හිරිහැර සිදුවීම. • පාසල් සිසුන් හා දෙමව්පියන් සමඟ ආරවුල් ඇතිකර ගැනිම. • පාසල් සිසුන් හා දෙමව්පියන් අහිතකර ගනුදෙනු සඳහා පෙළඹවීම. • අවිධිමත් ලෙස ළමා ශ්‍රමය යොදා ගැනීම. • ශ්‍රමිකයින් විසින් පාසලේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් භාවිතා කිරීම. • ළමුන් ලිංගික අපයෝජනය කිරීම • පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය, මත්පැන්, ජාවාරම් සහ විවිධ අපරාධ වැරදි සඳහා පෙළඹවීම සේවකයින් මෙවැනි ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි නැඹුරු වීම ඉතා කලාතුරකින් ඇතිවිය හැකි තත්වයක් වුවත් මෙවැනි තත්ත්ව ඇතිවීමට ඇති ඉඩකඩ නොසලකා හැරිය නොහැක. එබැවින් මෙහි දක්වා ඇති සමාජීය ගැටළු ඉතා වැදගත් ලෙස සලකනු ලැබේ.	ඉතා වැදගත්
7.2.4.11ඉදිකිරීම් කාලය තුල සේවකයින්ගේ ආරක්ෂාව කම්කරුවන් ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී බැවුම් වලින් ඇදවැටීමේ අවදානමට ලක් විය හැකි අතර බැවුම් කඩා වැටීම් හේතුවෙන් මාරාන්තික තුවාල ඇති විය හැක. තවද බර යන්ත්‍රෝපකරණ ඉතා කුඩා අවකාශයක හැසිරවීම් සිදු කෙරෙන නිසා මෙමඟින් ඇති විය හැකි අවදානම පිලිබඳ සලකා බැලීම අතිශයින් වැදගත් වේ .කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා ළමා කම්කරුවන් යොදා ගැනීමට ඉදිකඩ ඇති බැවින් එමඟින් බරපතල අනතුරු සහ තුවාල සිදුවිය හැක.	වැදගත්
7.2.4.12 ව්‍යාපෘති ස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශය තුල පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙකුත් ස්ථාන ප්‍රතිස්ථාපනය යුතු ස්ථානය තුළ ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් හෝ අනෙකුත් වානිජ්‍යය ස්ථාන නොමැත.	නොවැදගත්
7.2.4.11 ප්‍රතිස්ථාපනය කල යුතු ප්‍රදේශයට යාබදව පිහිටා ඇති ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් සහ අනෙකුත් ස්ථාන ප්‍රතිස්ථාපනය කල යුතු ස්ථානය යාබදව ව්‍යාපාර, කෘෂිකාර්මික බිම් හෝ අනෙකුත් වානිජ්‍යය ස්ථාන නොමැත.	නොවැදගත්
7.2.4. 12 වැඩ බිමට පුද්ගලයින් ඇතුළු වීමේ හෝ ඒ හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාව මෙම ස්ථානය ආසන්නයේ පිහිටි වැසිකිලි, ප්‍රධාන ශාලාව සහ තෙමහල් ගොඩනැගිල්ල දැනට භාවිතයේ නොමැති බැවින් ඉදිකිරීම් අතරතුර එම ස්ථානයට ඇතුළුවීම හෝ ඒ හරහා ගමන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් ගැටළුවක් ඇති නොවේ.	නොවැදගත්

8. සැලකිය යුතු පාරිසරික සහ සමාජීය බලපෑම්

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානයේ (NBRO) හි විශේෂ අවධානයන් අවශ්‍ය වන පාරිසරික, සමාජීය බලපෑම් හෝ අවදානම් තත්ත්වයන්.

8.1 මූලික සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ ගැටළු: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා සම්මත ගිවිසුම් අවශ්‍යතාවයන්ට අමතරව විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ නිර්දේශයන්

බැවුම් කඩාවැටීමේ අවදානමක් සහිත අස්ථායි බෑවුමකට ආසන්නව ශ්‍රමිකයින්ට වැඩ කිරීමට සිදුවන බැවින් මෙම වැඩබිමට අදාළව සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂණ ගැටළු පිළිබඳව දැඩි අවධානයක් යොමුකළ යුතුවේ. එබැවින් එකී පොදු සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂණ ගැටළු ESMF හීදී අවධානයට ලක්කර ඇත. ඉදිකිරීම් වැඩබිම් වලදී ශ්‍රමිකයින්ගේ ආරක්ෂණ අවශ්‍යතා පිළිබඳව 2003 දරණ සේවා කොන්දේසි, ප්‍රජා සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ නිර්දේශ දක්වන ලංසු ලේඛනයේ 2003(5) වගන්තිය යටතේ ආරක්ෂිත උපාංග සහ පැළඳුම් පිළිබඳව සවිස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

8.2 ළමා හා බලහත්කාර ශ්‍රමය

2003 දරණ සේවා කොන්දේසි, ප්‍රජා සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ නිර්දේශ දක්වන ලංසු ලේඛනයේ 2003.3 වගන්තිය යටතේ ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාර ශ්‍රමය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

9. පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුව (ESMP)

මෙම කොටස යටතේ පෙර (07) හා (08) පරිච්ඡේද වලදී හඳුනාගන්නා ලද බලපෑම් සහ අවදානම් කළමනාකරණය හෝ අවමකරණය සඳහා අවශ්‍ය පාරිසරික හා සමාජයීය පියවර හා නිශ්චිත නිර්දේශයන් ඉදිකිරීම් ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අදියරයන් වන සැලසුම් අදියර, ඉදිකිරීම් අදියර සහ නඩත්තු මෙහෙයුම් අදියර යටතේ අන්තර්ගත කර ඇත.

9.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

ව්‍යාපෘතියට අදාලව මෙම ප්‍රදේශයේ නැවත පදිංචි කිරීම් සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති නොවේ. ආපදා අවම කිරීමේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීමේදී බර යන්ත්‍රෝපකරණ භාවිතය නිසා ඇති විය හැකි භූ කම්පන හේතුවෙන් පාසල් ගොඩනැගිලි වලට අලාභහානි සිදු විය හැක (හදිසියේ ඇතිවිය හැකි අලාභ හානි සඳහා වන්දි ගෙවීම් ක්‍රියාපටිපාටියක් සකස් කල යුතුය - යොමුව 2002.2.17.)

9.2 තාවකාලික ඉවත් කිරීම

මෙම ස්ථානය ආසන්නයේ පිහිටි වැසිකිළි, ප්‍රධාන ශාලාව සහ තෙමහල් ගොඩනැගිල්ල දැනට භාවිතයේ නොමැති බැවින් ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ පාසල් සිසුන් පාසල් ගොඩනැගිලිවලින් ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය නොවනු ඇත. එහෙත්, පහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය ඉදිකිරීම් කාලය තුළ "ඇතුල්වීම් තහනම් කලාපයක්" ලෙස නම් කළ යුතුය.

9.3 හානියට පත් ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය, යටිතල පහසුකම් (හිමිකරුවන්ගේ ලිඛිත එකඟතාවය)

ආපදා අවම කිරීමේ පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර එම ස්ථානයේ ඉහළ බෑවුමේ පිහිටි ස්මාරකය ඉවත් කිරීමට පාසලේ විදුහල්පතිවරයාගේ එකඟතාවය අවශ්‍ය වේ. එම ස්මාරකය හැර, මෙම ස්ථානයේ ඉවත් කිරීම සඳහා වෙනත් හානියට පත් ව්‍යුහයක් නොමැත.

9.4 ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් දේපල /භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ගෙවීම

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පාසල් ගොඩනැගිලිවලට යම් හානියක් හෝ අලාභයක් සිදු වුවහොත් ඒ සඳහා වන්දි ගෙවීමට අවශ්‍ය විය හැකිය. ඉදිකිරීම් අතරතුර ජල මාර්ගයේ බාධා ඇති වුවහොත් පාසලට අඛණ්ඩ ජල සැපයුමක් ලබාදීම සඳහා විකල්ප ජල මූලාශ්‍ර සැපයීම අවශ්‍ය විය හැකිය. ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ඉංජිනේරුවරයා විසින් පාසල් කළමණාකාරිත්වය සමඟ මේ පිළිබඳව සාකච්චා කළ යුතුය.

9.5 මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබා දීම

නාය යෑම් හේතුවෙන් ඇති විය හැකි අවදානම් පිළිබඳව විශේෂයෙන් ශාන්ත බර්නාදෙත් ආදර්ශ පාසලේ පාසල් සිසුන්, ගුරුවරුන් හා දෙමව්පියන් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් නිර්දේශ කෙරේ.

9.6 සැලසුම් මත පදනම් වූ පාරිසරික /සමාජ කලමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම

පවතින පාරිසරික සහ සමාජීය අදාලත්වය සලකා බලමින් පාරිසරික සහ සමාජීය තත්ත්වය පිළිබඳ නිර්දේශ පහත වගුවේ ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගුව 2: සැලසුම් අදියරේදී පාරිසරික සහ සමාජීය සලකා බැලීම්

සැලසුම් අංගය	ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයට සලකා බැලීම සඳහා නිර්දේශිත මට්ටම
i. ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ සම්පත් ප්‍රශස්ත ලෙස සැලසුම්කරණය වෘක්ෂලතාදිය ඉවත් කිරීම සහ වැඩුණු ශාක විශේෂ අවම වශයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති විශේෂ සැලසුම් සලකා බැලිය යුතුය. වැදගත් ශාක විශේෂ හඳුනා ගතහොත් එම ශාක සංරක්ෂණය කිරීම පිලිබඳ ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කල යුතුය.	අවම
ii. වැඩ බිම සැලසුම් කිරීම යෝජිත ප්‍රදේශය සැලසුම් කිරීමේදී අස්ථාවර බෑවුම් සක්‍රිය වීම් හා පාංශු කොටස් චලනයන් සම්බන්ධයෙන් අවදානය යොමු කළ යුතුය .එබැවින් රථ ගාල් ,ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීමේ ස්ථාන සහ තාවකාලික කුඩාරම් ආදිය අධි අවදානම් ප්‍රදේශ තුල ස්ථාපිත නොකිරීමට වගබලා ගත යුතුය.	ඉහළ
iii. වාසස්ථාන සම්බන්ධතා සහ සත්ත්ව මංපෙත් ස්ථිර ඉදිකිරීම් සඳහා හෝ ප්‍රවේශය සඳහා හෝ ගැඹුරු කාණු පද්ධති සකස් කිරීම සඳහා හෝ පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී වාසස්ථාන වල වෘක්ෂලතාදිය ඉවත් කිරීමට අවශ්‍ය නම්, එම සම්බන්ධතා නොබිඳෙන ලෙස සත්ත්ව මංපෙත් සහ වෘක්ෂලතා තීරු සැලසුම් වල ඇතුලත් විය යුතුය.	අවම
iv. ජල සම්පත සංරක්ෂණය බෑවුම ස්ථාවර කිරීමේදී අත්‍යාවශ්‍ය ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් පිටතට ගන්නා ජලය හොඳ තත්වයේ හා ගුණාත්මක බැවින් යුතු වේ නම් එය ගෙවතු වගාව සහ සනීපාරක්ෂක කටයුතු වැනි භාවිතයන් සඳහා යොදා ගත හැක.	අවම
v. ජල සැපයුමට බාධා සිදුවීම පාසලට ජලය සපයන ජල මාර්ග මෙම අස්ථායී බෑවුම හරහා ගමන් කරයි. ආපදා අවම කිරීමේ සැලසුම් සකස් කිරීමේදී මේ පිළිබඳව සලකා බැලිය යුතු අතර, එම සැලසුම් මගින් බලපෑම් අවම කිරීමට උත්සාහ කළ යුතුය.	ඉහළ
vi. සෞන්දර්යාත්මක නිර්මාණ සලකා බැලීම සෞන්දර්යාත්මක සංවේදී පරිසර නිර්මාණයේදී, පාසල් පරිශ්‍රයේ ඇති ස්වභාවික පරිසරය හා සංකලනය වෙමින් දෘශ්‍ය පරිසර දූෂණය අවම මට්ටමක තබා ගැනීමට සැලසුම් කිරීම ට සැලකිලිමත් විය යුතුය. සුදුසු ව්‍යුහයන් සැලසුම් කිරීමේදී භූ දර්ශන සඳහා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන්ගේ සේවය වැදගත් විය හැක.	මධ්‍යස්ථ
vii. හරිත පාරිසරික ලක්ෂණ සලකා බැලීම ආපදා අවම කිරීමේ කටයුතු බොහොමයක් සිදුකරනු ලබන්නේ පරිසර හිතකාමී සංවේදී පරිසරයක බැවින් පරිසර හිතකාමී හරිත පාරිසරික සැලසුම් පිළිබඳව හැකිතාක් සැලකිලිමත් වීම වඩාත් උචිතය. උදාහරණ ලෙස: පාංශු ඛාදනය පාලනය සඳහා දේශීය වෘක්ෂලතා විශේෂ භාවිතා කිරීම, විශේෂ විවිධත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා ශාක සංයෝජනයන් යොදා ගැනීම සහ ආක්‍රමණශීලී සහ වෙනත් විශේෂ යොදා නොගැනීම.	මධ්‍යස්ථ
viii. සේවක සහ ප්‍රජා ආරක්ෂාව බෑවුම සක්‍රිය වීම ඉදිකිරීම් අවදියේදී සිදුවිය හැකි බැවින් එය කම්කරුවන්ට සහ පාසල් ප්‍රජාවට තර්ජනයක් විය හැකිය. එබැවින් ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ආරක්ෂිත දැල්, ආරක්ෂිත වැටවල් වැනි සැලසුම් පදනම් කරගත් ආරක්ෂිත ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම පිලිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතුය.	ඉතා ඉහළ
ix. ඛාදනය අවම කිරීමේ ව්‍යුහයන් වැසි කාලවලදී ජලාපවහනයේ වේගය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහල යා හැකි අතර අස්ථායි බෑවුමේ ජලය පෘෂ්ටිය ගලයාමද වේගවත් විය හැක .මෙම ජලය අසල තිබෙන කාණු පද්ධති සඳහා යොමු කල යුතුය .එබැවින් බෑවුම වල ඛාදනය වන ප්‍රවාහ අඩු කිරීම සඳහා බාධකයන් දැමීම පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය.	ඉහළ

x. අවම පසු නඩත්තු කිරීම් සහ මෙහෙයුම් සැලසුම් කිරීම හානිය අවම කිරීමේ කාර්යයේදී ජලාපවහන කළමනාකරණය සඳහා ගුරුත්ත්ව කාණු වැනි අක්‍රිය ශිල්ප ක්‍රම (අමතර ශක්ති ප්‍රභවයක් අවශ්‍ය නොවන) පිළිබඳ සලකා බැලිය යුතුය. මෙහිදී කාණු අවහිර වීම් වලක්වා ගැනීමට නිවැරදි පයිප්ප විෂ්කම්භය, සිදුරු වල විෂ්කම්භය සහ ඇතිරීම් ආනතිය නිවැරදිව සලකා බැලිය යුතුය .කාණු ජලය ස්වාභාවික දහරාවන්ට එකතු කිරීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම් බාදනයට ඔරොත්තු දෙන, රොන් මඩ රඳවා ගැනීමේ පද්ධති ආදී නොයෙක් නඩත්තු ව්‍යුහ සැලසුම් කල යුතුය. දීර්ඝ කාලපරිච්ඡේදයක තුල කාලගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන පරිදි ව්‍යුහයන් සඳහා භාවිතා කරන ද්‍රව්‍ය ප්‍රවේශමෙන් තෝරා ගත යුතුය. වානේ ව්‍යුහයන් භාවිතා කිරීමේදී විශේෂයෙන් විබාදය වැළක්වීමේ තාක්ෂණික ක්‍රම සැලසුම් කල යුතු අතර සියුම් රොන් මඩ උප නල මාර්ග වලට කාන්දු වීම වැලක්වීමට පියවර ගත යුතුය.	ඉහළ

9.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුල සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම

9.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුල පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණය සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අනුකූලතාවය.

පාරිසරික සහ සමාජීය බලපෑම් අවම කිරීම හා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ග සාමාන්‍යයෙන් සියලු නායයෑම් අවදානම් අවම කිරීමේ ස්ථාන සඳහා පොදු වේ. එසේම, මෙම බලපෑම් බොහෝ දුරට ඉදිකිරීම් සඳහා බලපෑම් එල්ල කරන බැවින් එම බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු කටයුතු කළයුතු වේ. මේ සඳහා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය විසින් ඉදිකිරීම් අදියරේදී පාරිසරික හා සමාජයීය සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව (E&HS) කළමනාකරණයට අනුකූල වීම සඳහා "කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවය" පිළිබඳ පුළුල් ලේඛනයක් සකස් කර ඇත. එම ලේඛනයෙහි මෙම ස්ථානයට අදාළ ප්‍රධාන කොටස් සහ එහි අදාලත්වය පිළිබඳ පහත වගුවේ දැක්වේ (වගුව 3). එය ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ලංසු ලේඛනයේ ඉදිරිපත් කළ යුතුයි.

වගුව 3: ES & HS කළමනාකරණයට අනුකූල වීම සඳහා "කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාවය"

ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුට අනුව ESMP යොමු අංකය	සංරචකය	ව්‍යාපෘතියට අදාලත්වය
2002. පාරිසරික හා සමාජයීය අධීක්ෂණය		
2002.2 1)	වැඩබිම තුල ගබඩා කිරීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2002.2 2)	ශබ්ද හා කම්පන	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2002.2 3)	ගොඩනැගිලි ඉරිතැලීම් සහ හානි සිදු වීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ (පාසලේ ගොඩනැගිලි)
2002.2 4)	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ (පාසල් පරිශ්‍රය)
2002.2 5)	කසල බැහැර කිරීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ (රෝහල් පරිශ්‍රය)
2002.2 6)	දූවිලි පාලනය කිරීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ (පාසල් පරිශ්‍රය)
2002.2 7)	ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ (පාසල් පරිශ්‍රය)
2002.2 8)	ජලය	අදාළ වේ
2002.2 9)	ශාක සහ සතුන්	අදාළ නොවේ
2002.2 10)	භෞතික සහ සංස්කෘතික සම්පත්	සුළු වශයෙන් අදාළ වේ
2002.2 11)	පාංශු බාදනය	අදාළ වේ
2002.2 12)	පාංශු දූෂණය	අදාළ වේ
2002.2 13)	පොලොව හෑරීම	අදාළ වේ
2002.2 14)	ගල්වල මෙහෙයුම්	අදාළ වේ
2002.2 15)	වාහන සහ යන්ත්‍රෝපකරණ අලුත්වැඩියාව (දූෂණය)	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2002.2 16)	මහජනතාවට බාධා කිරීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ (පාසල් සිසුන්)
2002.2 17)	උපයෝගිතා සේවා සහ මාර්ගයේ ඇති පහසුකම්	අදාළ වේ
2002.2 18)	දෘශ්‍ය පරිසරය වැඩි දියුණු කිරීම	අදාළ වේ
2002.5. පාරිසරික අධීක්ෂණය	මූලික සමීක්ෂණය (වායු, ජලය, ශබ්දය, කම්පන සහ ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ)	ස්ථානීය විශේෂිත අධීක්ෂණ සැලැස්ම පරිශීලනය කරන්න
	ඉදිකිරීම් අතරතුර සමීක්ෂණය (වායු, ජලය, ශබ්දය, කම්පන සහ ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ)	ස්ථානීය විශේෂිත අධීක්ෂණ සැලැස්ම පරිශීලනය කරන්න

	වැඩබිම් මෙහෙයුම් කාලය තුල සමීක්ෂණ	ස්ථානීය විශේෂිත අධීක්ෂණ සැලැස්ම පරිශීලනය කරන්න
	ලේඛන වාර්තා කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම	අදාළ වේ
2003. සේවා කොන්දේසි සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව		
2003.2	ආරක්ෂාව පිළිබද සංවිධානකරණය සහ සංනිවේදනය	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.3	ළමා ශ්‍රමය හා බලහත්කාර ශ්‍රමය	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.4	ආරක්ෂාව පිළිබද වාර්තා සහ අනතුරු දැනුම්දීම	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.5	ආරක්ෂිත උපකරණ හා ඇදුම් පැළදුම්	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.6	ආරක්ෂාව පිළිබද නිරීක්ෂණය	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.7	ප්‍රථමාධාර පහසුකම්	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.8	සෞඛ්‍යය සහ ආරක්ෂිත තොරතුරු හා පුහුණුව	බෙහෙවින් අදාළ වේ
2003.9	සුරක්ෂිත සංවිධානය සහ සන්නිවේදනය	බෙහෙවින් අදාළ වේ
අදාළ වේ: සෑම ව්‍යාපෘති වැඩබිමකටම අදාළව භාවිත කළයුතු පොදු පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ මෙම කොටසින් දැක්වේ. **බෙහෙවින් අදාළ වේ**: ආපදා අවදානම අවමකරණ ස්ථානයට අදාළව සකස් කරන ලද *ESMP* සඳහා අනුකූල වන පරිදි පාරිසරික ප්‍රමිතීන් සකස් කිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් දැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. **අදාළ විය හැක**: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරන කාලසීමාව *ESMP* හි පූර්ණ අවශ්‍යතා සඳහා මෙය අදාළ විය හැක. **අදාළ නොවේ**: ස්ථානයේ ස්වභාවය මත මෙම කොටස් අදාළ නොවිය හැක. **වෛකල්පිත**: අවශ්‍යතාවයකදී භාවිත කළ හැකිය. **ස්ථානීය විශේෂිත අධීක්ෂණ සැලැස්ම**: මෙම සැලැස්ම තුළ පවත්නා අධීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු බැදී සිටී. **පරිශීලනය**: *ESMP* ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන කොන්ත්‍රාත්කරුගේ බැදීම.		

9.7.2 ස්ථානීය විශේෂිත අවදානම අවමකරණය

ඉදිකිරීම් කාලයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ස්ථානීය විශේෂිත අවදානම් අවමකරණ පියවර පහත දැක්වේ.

වගුව 4: ස්ථානීය විශේෂිත ES & HS අවමකරණ පියවරයන්

අවදානම් අවමකිරීමේ සංරචක	ව්‍යාපෘති අදියර	වගකීම
i. ඉදිකිරීම් ක්‍රියාවලිය අතරතුර සිදුවන බාදන බලපෑම් අවම කිරීම වර්ෂා කාල සීමාවන්හීදී වැඩබිම එළි පෙහෙළි කිරීම, බෑවුම නැවත සකස් කිරීම සහ සුන්බුන් ඉවත් කිරීම වැනි කාර්යන්වල නොයෙදීම දැඩිව නිර්දේශ කෙරේ. එබැවින් ඉහළ බෑවුමේ ආපදා අවමකරණ කටයුතු වියළි කාල සීමාවන්හීදී පමණක් සිදුකිරීමට සහ වර්ෂා කාල සීමාවන්හීදී අස්ථායී බෑවුමේ එවැනි කටයුතු සිදු නොකිරීමට දැඩිව නිර්දේශ කෙරේ. මේ පිළිබඳව ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් අදියරේදී අවධානය යොමුකළ යුතුය. තවද, බෑවුම සකස් කිරීමේදී රොන්මඩ ගලායාම වැලැක්වීම සඳහා රොන්මඩ තැන්පතු වැනි පාලන ක්‍රම හඳුන්වාදිය යුතුය. මෙම ස්ථානයේ සිදුවන බාදන තත්වයන්, එම ස්ථානයට සමීපව පිහිටා ඇති පාසල් ගොඩනැගිලි සහ එහි ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි සෘජුවම බලපානු ලබයි.	වැඩබිම සකස් කිරීම හා ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
ii. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කිරීම කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් පාසල් පරිශ්‍රයක් තුළ අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එබැවින්, පාසල් භූමිය තුළ ඉදිකිරීම් කටයුතු කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මනා සැලැස්මක් ප්‍රවේශමෙන් සකස් කළ යුතුය. එම සැලැස්ම තුල වැඩබිමෙහි ඉඩ පහසුකම් උපරිමයෙන් උපයෝජනය වන හා ආරක්ෂාව උපරිම වන පරිදි ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම, රථ වාහන නැවැත්වීම, කොන්ක්‍රීට් මිශ්‍ර කිරීම සහ පිරිසිදු කිරීම වැනි දෑ ඇතුලත් විය යුතුය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිකිරීම් කටයුතුවල වපසරිය, කාල සැලැස්මක් සමඟ සාකච්ඡා කළ යුතු අතර ඉදිකිරීම් සැලැස්ම පිළිබඳව පාසල් කළමනාකාරිත්වය ප්‍රමාණවත් ලෙස දැනුවත් කළ යුතුය. එසේම, වැඩකරන වේලාවන් පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කරමින්, අධ්‍යාපන කටයුතු වලට ඇතිවන බාධා අවම කරගැනීම සඳහා විදුහල්පතිතුමා සමඟ සාකච්ඡා කර සැලැස්මට අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදු කළ යුතුය.	වැඩබිම සකස් කිරීම හා ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

iii. ඇතුළුවීම තහනම් කලාප නම් කිරීම ඉදිකිරීම් අදියරේදී මෙම ස්ථානයේ බැවුම් අස්ථාවර වීමේ අවදානම පිළිබඳව PMU විසින් සවිස්තරාත්මක තක්සේරුවක් කළ යුතුය. පාසල් ළමුන් අනතුරුදායක කලාපයට ඇතුළු නොවන බව සහතික කිරීම සඳහා "ඇතුල්වීම් තහනම් කලාපයක්" ප්‍රකාශ කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකිය. එසේම වාහන ධාවනයේදී සිදුවන අනතුරු, යන්ත්‍රසූත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සිදුවන අනතුරු හා විදුලි කාන්දුවීම් ආදිය අවම කිරීම සඳහා සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂණ සැලැස්ම තුල ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් ලබාදිය යුතුය. අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා සහ ස්ථිර පුහුණුව ලත් මුරකරුවන් සමඟ නිසි ආරක්ෂක පියවරයන් අනිවර්යයෙන් ඇතුළත් කළ යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	PMU හි E & S ඒකකය, ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
iv. යන්ත්‍රෝපකරණ හා ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ ඇති කොන්ක්‍රීට් මාර්ගය ඉදිකිරීම් අදියරේදී යන්ත්‍රෝපකරණ, ද්‍රව්‍ය සහ වාහන ප්‍රවාහනය සඳහා භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය වේ. එබැවින් මාර්ගයට හා පාසල් ගොඩනැගිලිවලට සිදුවිය හැකි අනතුරු හා හානි වැඩි බැවින් දැඩි අවධානයෙන් සිටිය යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	PMU හි E & S ඒකකය, ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
v. ශබ්දය හා කම්පනය පාලනය ශබ්දය සහ කම්පන උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් පාසලේ සේවාවන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා බාධාවක් විය හැකිය. පාසල් ගොඩනැගිලි, ව්‍යුහයන් හා ඉහළ බැවුමේ ඇති නිවාසයන් සඳහා හානි නොවන පරිදි කම්පනය ජනනය කරන කටයුතු ඉතා ප්‍රවේශමෙන් සහ නියමිත කම්පන සීමාවන් තුළ සිදු කළ යුතුය. ගොඩනැගිලිවල පවතින ඉරිතැලීම් පිළිබඳ ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීමට පෙර, අතරතුර හා පසුව නිරීක්ෂණය කළයුතු අතර, ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් යම් ගොඩනැගිල්ලකට හානි සිදුවුවහොත් ඊට සුදුසු වන්දි මුදලක් ලබාදිය යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
vi. ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. අපද්‍රව්‍ය ජනනය වුවහොත් ඒවා වැඩබිම තුළ බැහැර නොකළ යුතු අතර, වැඩබිම තුළ විධිමත්ව ගබඩා කර PMU විසින් අනුමත ක්‍රමවේදයක් හරහා නිසිලෙස බැහැර කළ යුතුය. ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය පාසල් භූමිය තුළ, හෝ ඒ ආසන්නව කිසිඳු අවස්ථාවක බැහැර නොකළ යුතුය.	වැඩබිම සකස් කිරීම හා ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
vii. දූවිලි සහ වායු දූෂණය පාලනය කිරීම ඉදිකිරීම් කාලය තුළ ජනනය වන දූවිලි අංශු පාසල් දරුවන්ට අහිතකර බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. අධික දූවිලි හෝ දූවිලි අංශු ජනනය කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් අපේක්ෂා කරන්නේ නම් විශේෂිත අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් භාවිතා කළ යුතුය.	වැඩබිම සකස් කිරීම හා ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
viii. ඉදිකිරීම් සඳහා ජලය සහ විදුලිය ලබා ගැනීම ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා ජලය ලබා ගත යුත්තේ අනුමත ස්ථානවලින් පමණි. කොන්ත්‍රාත්කරු පාසලෙන් ජලය සහ විදුලිය භාවිතා කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම්, පාසල් කළමනාකාරිත්වය දැනුවත් කර අවශ්‍ය අවසරය ලබා ගත යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

ix. සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබාදීම මෙම ස්ථානයේ සේවකයින්ට ඉහළ අවදානම් තත්වයන් යටතේ වැඩ කිරීමට සිදු වන බැවින්, ESMP හි කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ වගකීම් දක්වන 2003 දරණ "සේවා කොන්දේසි, ප්‍රජා සෞඛ්‍යය සහ ආරක්ෂාව" යන වගන්තිය යටතේ දක්වා ඇති නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නිසි සංවිධානයක් සහ ආරක්ෂක අධීක්ෂණ පද්ධතියක් තුළ මෙම නිර්දේශයන් අනුගමනය කළ යුතුය. i. මීට අමතරව, අස්ථායී බෑවුම්වල වැඩ කිරීම වැසි සමයේදී ඉතා අවදානම් සහිත බැවින් වැසි කාලවලදී ප්‍රමාණවත් කාලයක් සඳහා වැඩ නතර කළ යුතුය. ii. හොඳ අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධතියක් සහ පූර්ණ කාලීන මුරකරුවන් මෙම වැඩබිම සඳහා කම්කරුවන්ගේ, හා පාසල් දරුවන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහ අනිවාර්යෙන් නිර්දේශ කරනු ලැබේ. iii. සේවකයින් සහ මහජනතාව ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අවදානම් ස්ථානවල ආරක්ෂිත බාධක සහ ආරක්ෂිත දැල් සවි කළ යුතුය. iv. වෙනත් අනතුරු සඳහා නිසි හදිසි කළමනාකරණ ඒකකයක් (ප්‍රථමාධාර පහසුකම්, ආරක්ෂිත ද්‍රව්‍ය, රෝහල්ගත කිරීමේ පහසුකම් සහ ප්‍රවාහන පහසුකම්) මෙම වැඩබිම සඳහා පවත්වාගෙන යා යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	PMU හි E & S ඒකකය, ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
x. ආරක්ෂිත ව්‍යුහයන්/ සංඥා පුවරු ඉදිකිරීම් අදියරේදී ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශවලින් කම්කරුවන් වැටීමේ අවදානම වැළැක්වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂිත වැටවල් ස්ථාපිත කළ යුතුය. අස්ථායී බෑවුම් ප්‍රදේශයේ, බෑවුමේ අස්ථායීතා අවදානම දැක්වෙන අනතුරු ඇඟවීමේ පුවරු තැබිය යුතුය. ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු නොවන වර්ෂා කාලවලදීද අවදානම වැඩි බැවින් ව්‍යාපෘති නොමැති කාලසීමාව තුළද ආරක්ෂිත සංඥා පුවරු ප්‍රදර්ශනය කිරීම අනිවාර්ය වේ.	ඉදිකිරීම් අදියර	PMU හි E & S ඒකකය, ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xi. ජල සැපයුමට බාධා ඇතිවීම අවම කිරීම ජල සැපයුමට බාධාවක් ඇති වුවහොත් විකල්ප ජල සැපයුමක් ලබාදීමට අවශ්‍ය කටයුතු සම්පාදනය කළ යුතුය. ජල මාර්ග ආරක්ෂිත ස්ථානයකට මාරු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇතිවුවහොත් ව්‍යාපෘති මූලික අදියරේදී පාසල් කළමනාකාරීත්වයට දැනුම් දිය යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xii. කොන්ත්‍රාත්කරු යටතේ සිටින සේවකයින්ගේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් භාවිතය කොන්ත්‍රාත්කරු යටතේ සිටින සේවකයන් සඳහා වෙනම සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සකස් කළ යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xiii. ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුකරන කාලය ඉදිකිරීම් කටයුතු දිවා කාලයේ හෝ රාත්‍රී කාලයේ සිදු කිරීම වඩාත් යොග්‍යය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xiv. ජනතාව මෙම ප්‍රදේශයට ඇතුළුවීම හෝ ඒ හරහා ගමන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පූර්ණ කාලීන මුරකරුවන් යෙදවීම, අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා පුවරු මඟින් සහ සුපරීක්ෂාකාරී වීම මගින් මෙම ස්ථානයට ඇතුළුවිය හැකි අනවසර ප්‍රවේශය වැළැක්විය යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xv. ක්‍රමවත් ගෘහ පාලනය - ඉදිකිරීම් අතරතුර හොඳ ගෘහ පාලනයක් පවත්වාගෙන යාම හරහා දෘශ්‍ය දූෂණය අවම කළ යුතුය.	වැඩබිම සකස් කිරීම හා ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xvi. සේවක චර්යා ධර්ම පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාම කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් යෝග්‍ය සේවක ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාමෙන් වැඩබිම් සේවකයන් සහ ප්‍රජාව අතර ඇති විය හැකි ආරවුල් වළක්වා ගත යුතුය.	ඉදිකිරීම් අදියර	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

9.7.3 වැඩබිම සඳහා වන අධීක්ෂණ අවශ්‍යතා

පහත දැක්වෙන අධීක්ෂණ සැලැස්ම ඉදිකිරීම් අදියරේදී මෙම වැඩබිමට විශේෂිත වූ අධීක්ෂණ සැලැස්මකි. මීට අමතරව, කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ESMP සඳහා ඇති අනනුකූලතාවය දක්වා ඇති අධීක්ෂණ ක්‍රියාපටිපාටිය ඒ ආකාරයෙන්ම ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත ESMP ක්‍රියාපටිපාටිය ලංසු ලේඛනයේ සඳහන් කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ESMP සඳහා වන පිරිවැය වෙනම ගෙවුම් අයිතමයක් ලෙස දැක්වීමට අවශ්‍ය වේ. තෝරාගත් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේද පිළිබඳ ප්‍රකාශනයක් ඉදිරිපත් කළයුතු අතර PMU විසින් එය අනුමත කිරීම අවශ්‍යය වේ.

වගුව 5: ඉදිකිරීම් අදියර සඳහා පාරිසරික හා සමාජයීය අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණය

අධීක්ෂණ අවශ්‍යතා	පරාමිතීන්	අධීක්ෂණය කළයුතු වාර ගණන
i. මූලික නිරීක්ෂණ	ජලයේ ගුණාත්මකභාවය	-
	අවදානමක් සහිත නිවාස වල පූර්ව ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ	එක් වරක් *
	භූ කම්පන	එක් වරක් *
	වාතයේ ගුණාත්මකභාවය -අංශු ප්‍රමාණය	එක් වරක් *
	වැඩබිමෙහි ශබ්දය මිනුම් කිරීම	එක් වරක් *
ii. ඉදි කිරීම් කාලය අතරතුර	ජලයේ ගුණාත්මකභාවය	-
	අවදානමක් සහිත ගොඩනැගිලිවල ඉරිතැලීම් ලක්ෂණ	එක් වරක් *
	භූ කම්පන	භූ විදුම්, භූ කැණීම් හෝ කම්පන ජනනය වන ඕනෑම කාර්යයක් සිදු කිරීමේදී*
	වැඩබිමෙහි ශබ්දය මිනුම් කිරීම	අධික ශබ්ද උත්පාදනය වන කාලවලදී මසකට වරක් *
	වාතයේ ගුණාත්මකභාවය -අංශු ප්‍රමාණය	අධික වායු දූෂණය ජනනය වන කාලවලදී*
iii. වායු විමෝචනය	ක්‍රියාත්මක වන සියලු යන්ත්‍රෝපකරණ /වාහන විමෝචන පාලන පරීක්ෂණ සහතිකය අදාළ පරිදි ලබා ගත යුතුය. ව්‍යාපෘති උපදේශකයන්ගේ ස්ථාන භාර ES විසින් පරීක්ෂා කල යුතුය.	
iv. නිරීක්ෂණ ආයතන	* ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ හැර අනෙකුත් සියලුම පරාමිතීන් අධ්‍යනය සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ලියාපදිංචි ස්වාධීන නිරීක්ෂණ ආයතනයක් යොදා ගත යුතුය. **ඉරිතැලීම් පිළිබඳ සමීක්ෂණය සිදු කිරීම සඳහා PMU මඟින් අනුමැත ආයතනයක් මඟින් සිදු කළ යුතුය.	
v. වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතා	**ස්වභාවික ඇළ මාර්ග වල ජලයේ ගුණාත්මක භාවය** – මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් 2017 වර්ෂයේ ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ස්වභාවික ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ සම්මතයන් සමඟ සංසන්දනය කිරීම **භූ කම්පන** -යන්ත්‍ර සූත්‍ර භාවිතය ,ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් සහ රථවාහන ධාවනය මඟින් භූමිය මත ඇතිවන කම්පන තත්ව පිළිබඳ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති අන්තර් ප්‍රමිතීන්. **පසුබිම් ශබ්ද මිනුම් කිරීම** – 1996 මැයි 23 දිනැති අංක 924.1 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය **වායු වල ගුණාත්මකභාවය, අංශු පරීක්ෂාව** - 2008 අගෝස්තු මස 15 වන දින අංක 1562/22 දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය යටතේ නිකුත් කර ඇති ජාතික වායු ගුණත්මකභාවය පිළිබඳ සම්මතයන - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	

10. මහජනතාවගේ සහ පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් - පවත්වා ඇති සහ/හෝ පැවැත්වීමට අදහස් කරන

ශාන්ත බර්නදෙත් ආදර්ශ විද්‍යාලයේ උප විදුහල්පති ශාන්ත විමලසිරි මහතා මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව දැනුවත් කරන ලදී. මෙම ආපදා අවම කිරීමේ කටයුතු අගය කළ යුතු බවත් පාසල් දරුවන්ගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳව පාසල් කළමනාකාරීත්වය ඉහළ අවධානයක් යොමු කරන බවත් ඔහු ප්‍රකාශ කළේය. ඉදිකිරීම් කාලය තුළ ප්‍රාථමික අංශයේ පාසල් ළමුන් සඳහා විශේෂ ආරක්ෂාවක් සහ ආරක්ෂක සැලැස්මක් පවත්වාගෙන යාමේ වැදගත්කම පිළිබඳව ඔවුන්ව දැනුවත් කළ බව පාසලේ ආරක්ෂක නිළධාරී ප්‍රකාශ කළේය.

11. ශ්‍රී ලංකා ජාතික සෞඛ්‍යය අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරන ලද කොවිඩ් - 19 වෛරසය වැළැක්වීමේ පියවර

කොවිඩ් 19 වෛරස් ආසාදනය ලොව මුළුමනින්ම තුරන් කර නොමැත. එබැවින් මෙම වෛරසය ව්‍යාප්ත වීම වැළැක්වීමට/ පාලනය කිරීමට සහ යම් වෛරස් ආසාදන තත්වයක් හදුනා ගැනීමේදී කලබලයට පත්වීම වැළැක්වීමට සියළුම කොන්ත්‍රාත්කරුවන් විසින් කොවිඩ් - 19 පූර්ව සූදානම් වීමේ සැලැස්මක් සකස් කළ යුතු අතර 2021 ජනවාරි මස CIDA ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද "ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ්-19 වසංගත කාලය තුළ ඉදිකිරීම් වැඩබිම් තුළ අනුගමනය කළයුතු සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂණ මාර්ගෝපදේශය" (4වන සංශෝදනය) අනුව එම සැලැස්ම ව්‍යාපෘති වැඩබිම් තුළ ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

12. කම්කරු කළමනාකරණය

නිසි සේවක කළමනාකරණ සබඳතා පවත්වා ගනිමින් ව්‍යාපෘතියේ සේවකයන්ට සාධාරණ ලෙස සැලකීමට මෙන්ම ආරක්ෂිත සහ සෞඛ්‍යය සම්පන්න සේවා පහසුකම් සැපයීමේ වගකීම PMU සහ ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු සතුය.

එහි ප්‍රධානතම අරමුණු වන්නේ,

- රැකියාවේ ආරක්ෂාව සහ සෞඛ්‍යය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ව්‍යාපෘති සේවකයින්ගේ සාධාරණ සැලකීම, වෙනස් කොට නොසැලකීම සහ සමාන අවස්ථා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- කාන්තාවන්, ආබාධ සහිත පුද්ගලයින්, ළමුන් සහ සංක්‍රමණික සේවකයින් වැනි අවදානමට ලක්විය හැකි සේවකයින් ඇතුළු සියළුම ව්‍යාපෘති සේවකයින් සුදුසු පරිදි ආරක්ෂා කිරීම.
- සියළුම ආකාරයේ බලහත්කාර ශ්‍රමය සහ ළමා ශ්‍රමය භාවිතය වැළැක්වීම.
- ජාතික නීතිවලට අනුකූල වන පරිදි ව්‍යාපෘති සේවකයින්ගේ සංගමයේ නිදහස සහ සාමූහික කේවල් කිරීමේ මූලධර්ම වලට සහය වීම.
- ව්‍යාපෘති සේවකයන්ට රැකියා ස්ථානයේ ගැටළු මතු කිරීමට ප්‍රවේශ විය හැකි අවස්ථා ලබාදීම.

13. නිෂ්කාශන, විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව, එකඟතාව සහ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආයතනයන්හි අනුමැතිය ලබා ගැනීම

වගුව 6: නිෂ්කාශන, විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව, එකඟතාව සහ අනුමැතිය

අවශ්‍යතා / අනුමත කිරීම / ආයතන	ව්‍යාපෘතියට ඇති අදාළත්වය
13.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	
දිස්ත්‍රික් ලේකම් හා දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන සම්බන්ධිකරණ කමිටුවේ අනුමැතිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීමට දිස්ත්‍රික් ලේකම් වරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට සිදුවනු ඇති අතර මෙහිදී දේශපාලන අධිකාරිය සහ දිස්ත්‍රික්කයේ වගකිව යුතු ආයතන සහභාගී වන දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධිකරණ කමිටුව හමුවේ ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කල යුතු වේ. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ නිලධාරියෙකු ව්‍යාපෘතිය පිලිබඳ විස්තර කරමින් එහි විවිධ පාරිසරික සහ සමාජීයය ගැටළු ආදිය ගැන සාකච්ඡා කරනු ඇත. මෙහිදී වැඩි අවධානයක් යොමුවන ගැටළු පිළිබඳව පැහැදිලි කරනු ලැබේ. මෙම රැස්වීමේදී ගනු ලබන නිර්දේශ මෙම පාරිසරික සහ සමාජීයය කළමනාකරණ සැලසුම ක්‍රියාවට නංවන විට සැලකිල්ලට ගැනෙනු ඇත.
සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය	මෙම ව්‍යාපෘතියට පොල්ගහවෙල ප්‍රාදේශීය සභාවේ සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතු වනු ඇත .
13.2 ව්‍යාපෘතියට අදාළ රජයේ/ ඉඩම් හිමියන්ගේ අනුමැතිය	
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය ලබාගැනීම අවශ්‍ය වේ.

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව/ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	වනජීවී කලාප හෝ සංරක්ෂිත වනාන්තර කිසිවක් නොමැති බැවින් වනසංරක්ෂණ දෙපාර්තුමේන්තුවෙන් හෝ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තුමේන්තුවෙන් අවසර ලබා ගත යුතු නැත.
භූ විද්‍යා සහ සහ පතල් කාර්යාංශය	පාෂාණ, ඛනිජ වැනි ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට, ප්‍රවාහනයට සහ ඉවත් කිරීමට අනුමැතිය ලබා ගැනීම. (අවශ්‍යනම් පමණක්).
පොල්ගහවෙල ප්‍රාදේශීය සභාව	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා පොල්ගහවෙල ප්‍රාදේශීය සභාවෙන් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
ලංකා විදුලි බලමණ්ඩලය	ව්‍යාපෘති ස්ථානය සඳහා විදුලි බලය ලබාගැනීමට විදුලිබල මණ්ඩලයේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයෙන් අවසර ලබා ගත යුතුය.
13.3 ඉඩම් හිමිකාරීත්වයෙන් කැමැත්ත/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති බව/ නීත්‍යානුකූල ගිවිසුම	
ඉඩම් හිමිකරු (අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය)	ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමට, ඉඩමට ප්‍රවේශ වීමට, ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ දිගුකාලීන නඩත්තු කටයුතුවල නිරතවීමට කිසිදු විරෝධයක් නොදක්වන බවට ඉඩම් හිමියා (අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය) සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධිකාරිය අතර නීත්‍යානුකූලව ගිවිසුමක් අත්සන් කෙරේ.

අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා වූ තාවකාලික කාලරාමුව වගුව 7 හි දක්වා ඇත.

වගුව 7: අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත (තාවකාලික) කාලරාමුව

අනුමැතිය ලබා ගැනීම	මාසය 1				මාසය 2			
	සතිය 01	සතිය 02	සතිය 03	සතිය 04	සතිය 01	සතිය 02	සතිය 03	සතිය 04
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම ***දිස්ත්‍රික් ලේකම්ගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම*** අයදුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීම අනුමැතිය								
සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය අයදුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීම අනුමැතිය								
අනෙකුත් අනුමැතීන් ලබාගැනීම GSMB අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය								
ඉඩම් හිමිකරුවන්ගේ කැමැත්ත /විරෝධතාවයක් නොමැති බව (අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය)								

14. මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධ අභියාචනා සලකා බැලීමේ යාන්ත්‍රණය

මෙම ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් සිදුවිය හැකි ගැටළු සම්බන්ධයෙන් අභියාචනා මණ්ඩල පිහිටුවීම ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ පාරිසරික හා සමාජයීය නිලධාරී විසින් සිදු කල යුතුය. (අභියාචනා මණ්ඩල පිහිටුවීමට අදාල නිර්දේශ පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුව (ESMF) යටතේ සපයා ඇත.)

සමාජීය සහ පාරිසරික ගැටළු සම්බන්ධ සියලුම පැමිණිලි වාචිකව/දුරකථනයෙන් හෝ ලිඛිතව පහත පුද්ගලයා/ස්ථානය වෙත එවීමට හැකිය.

- ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂ/ RLVMMP
    - දුරකතනය : +94 112 559 869
    - ෆැක්ස් : +94 112 502 611
    - විද්‍යුත් තැපැල : pd.rlvmmp@gmail.com
    - වෙබ් අඩවිය : rlvmmp.lk
- දිස්ත්‍රික් නිළධාරී/ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (NBRO) හෝ
- වැඩබිම් නිළධාරී/ RLVMMP
- මාර්ගගත අභියාචනා සලකා බැලීමේ යාන්ත්‍රණය (https://rlvmmo.lk/grms)

15. ව්‍යාපෘති තොරතුරු නිකුත් කිරීම

පහත දැක්වෙන ආයතන හා සංවිධාන වෙත අවම වශයෙන් පහත වගුවේ දක්වා ඇති පරිදි ව්‍යාපෘතියේ පාරිසරික හා සමාජයීය තොරතුරු නිකුත් කිරීම PMU හි වගකීම වේ.

වගුව 8: යෝජිත තොරතුරු බෙදා හැරීමේ යාන්ත්‍රණය

තොරතුරු	යෝජිත ආයතන	තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ ක්‍රමවේදය
i. ව්‍යාපෘති සැලැස්ම (ස්ථානීය තොරතුරු ,පිරිසැලසුම, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේද)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, දිස්ත්‍රික් ලේකම්, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, පාසලේ විදුහල්පති, අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ නියෝජිතායතන, ජා.ගො.ප.සං.යේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB බැංකුව.	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධිකරණ කමිටුව, ගිවිසුම් සඳහා අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම, අනුමැතිය හා එකගතාවය ලබාගනීම.
ii. පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, AIIB බැංකුව.	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධිකරණ කමිටුව, ගිවිසුම් සඳහා අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම, අනුමැතිය හා එකගතාවය ලබාගනීම.
iii. අධීක්ෂණ වාර්තා (මූලික සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ)	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, AIIB බැංකුව සහ අදාළ පාර්ශවයන්	ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම්, විශේෂ රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
iv. පාරිසරික අනුකූලතාවය සහ ශ්‍රමිකයින්ගේ සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂාව පිලිබඳව ස්ථානීය පරික්ෂාව	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, ග්‍රාමනිලධාරී, ජා.ගො.ප.සං.යේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB බැංකුව සහ අදාළ පාර්ශවයන්	ලිඛිත සහ වාචික සන්නිවේදනය, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
v. පාරිසරික හා සෞඛ්‍යය කරුණු සම්බන්ධව ගනුලැබූ තීරණ හා ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම්	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ප්‍රාදේශීය ලේකම්, පාසලේ විදුහල්පති, ග්‍රාමනිලධාරී, ජා.ගො.ප.සං.යේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB බැංකුව සහ අදාළ පාර්ශවයන්.	රැස්වීම්, අදාළ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.
vi. අභියාචනා සලකා බැලිමේ යාන්ත්‍රනය	AIIB බැංකුව සහ අදාළ පාර්ශවයන්	රැස්වීම්, ලිඛිත හා වාචික සන්නිවේදනය.

ඇමුණුම 1: හඳුනාගත් ස්ථානයේ ස්වභාවය සහ උපදේශන

අස්ථායී ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය	
ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශයේ ඇති පාෂාණ කුට්ටි	
වර්ෂා මානය	අදහස් විමසීම

ආපදා අවමකරණ ස්ථානයට ඇති ප්‍රවේශ මාර්ගය